

Anul IV, nr. 2/2006

audit

FINANCIAR

2/2006

O incitantă dezbatere

Abordări ale auditului financiar

în anul 2006

- Rigori contabile la închiderea anului fiscal 2005
- Stagiarii, în febra examenelor de acces la profesie

Pret: 9,90 lei



FEE, un avanpost în promovarea intereselor contabile europene



Federația Experților Contabili Europeni (FEE) este organizația reprezentativă pentru profesia contabilă în Europa. FEE are în componența sa 44 de institute contabile profesionale din 32 de țări. Organismele membre FEE sunt prezente în toate cele 25 de state membre ale Uniunii Europene și în trei țări ale EFTA, reprezentând peste 500 000 de contabili din întreaga Europă. Aproximativ 45% dintre aceștia lucrează în sectorul public oferind clienților o gamă largă de servicii, în timp ce ceilalți 55% sunt angajați în industrie, comerț, instituții guvernamentale și învățământ.

FEE și-a început activitatea la 1 ianuarie 1987, preluând atribuțiile fostei Uniuni Europene a Experților Contabili, Economici și Financieri (UEC) precum și pe cele ale Grupului pentru Studii al Experților Contabili din cadrul Comunităților Economice Europene care desfășuraseră activitate pentru profesia contabilă încă din anul 1951, respectiv 1961.

FEE este condusă de o Adunare Generală, care în mod normal se întâlnește o dată la doi ani. Managementul FEE revine Consiliului, ale cărui decizii sunt puse în practică de partea executivă, care cuprinde președintele, președintele adjunct și vice-președinții.

FEE este o „Asociație Internațională”, o organizație non-profit, creată în baza dreptului belgian și recunoscută prin Decretul Regal din 30 decembrie 1986.

Printre obiectivele majore ale FEE se numără:

- ❖ Promovarea intereselor profesiei contabile europene în sens larg, prin recunoașterea interesului public în dezvoltarea profesiei;
- ❖ Contribuția la îmbunătățirea, armonizarea și liberalizarea practicilor și reglementărilor din domeniul contabil, al auditului statutar și al raportării financiare în Europa, atât în sectorul public, cât și în cel privat, ținându-se cont de dezvoltările la nivel mondial, precum și acolo unde este necesar să promoveze precum și să apere interese specific europene;
- ❖ Identificarea într-o fază incipientă a evoluțiilor care pot avea un impact asupra practicii contabile, auditului statutar și raportării financiare și avizarea membrilor săi în legătură cu astfel de evoluții;
- ❖ Promovarea cooperării dintre organismele profesionale contabile din Europa, pe baza unor chestiuni de interes comun atât pentru sectorul public, cât și pentru sectorul privat;
- ❖ Reprezentarea profesiei contabile europene atât în relațiile cu instituțiile europene, cât și la nivel internațional

**Camera Auditorilor Financieri din România a întreprins
toate demersurile necesare în vederea aderării
la această organizație reprezentativă a profesiei contabile
la nivel european.**

Sumar

Contents

Sommaire

audit
FINANCIAR

2/2006

Dezbateri – **Abordări ale auditului financiar în anul 2006**



- Prof. univ. dr. **Ion MIHĂILESCU**, președintele CAFR
Obiective pragmatice ale Strategiei Camerei în acest an 4
- Pragmatic objectives for the Chamber strategy during this year
 - Pragmatiques de la stratégie de la Chambre pendant cette année



- Prof. univ. dr. **Emil CULDA**, vicepreședintele CAFR
IFRS, o nouă provocare 9
- IFRS - A new challenge
 - Les IFRS, un nouveau défi

- Georgeta PETRE**, director adjunct, MFP
Rigori contabile la închiderea anului fiscal 2005 12
- Accounting constraints in closing the tax year 2005
 - Des rigueurs comptables à la fin de l'année fiscale 2005

- Prof. univ. dr. **Victor MUNTEANU**
Cum trecem pragul de semnificație în conducerea auditului financiar 14
- Passing over the materiality level in conducting an audit
 - Comment on dépasse le seuil de signification dans la coordination d'un audit financier

- Mircea BOZGA**, Senior Manager, PricewaterhouseCoopers
Directiva a opta a U.E., un pas important pentru redobândirea încrederii investitorilor 19
- La huitième Directive de l'Union Européenne, un pas important pour regagner la confiance des investisseurs
 - EU Eighth Directive, an important step for regaining investors' trust

- Interviu cu **Anne MOLINEAUX**, consultant al Băncii Mondiale
„Pentru implementarea IFRS este recomandabilă o abordare cumpănită!” 22
- „For FRS implementation a measured approach is recommended!”
 - „Pour implémenter les IFRS il est recommandable un abordement équilibré!”

Editor:
Camera Auditorilor Financiari din România
Str. Sirenelor, nr.67-69, sector 5,
București

Consiliul științific:
Prof. univ. dr. **Victor MUNTEANU**,
București
Prof. univ. dr. **Horia CRISTEA**,
Timișoara
Prof. univ. dr. **Dumitru MATIȘ**,
Cluj
Prof. univ. dr. **Alexandru ȚUGUI**,
Iași
Prof. univ. dr. **Constantin STAICU**,
Craiova

Carmen MATARAGIU,
Timiș
Ana DINCĂ,
București
Mircea BOZGA,
București
Bogdan ION,
București

Director editorial :
Dr. Corneliu CÂRLAN

Colectiv redacțional:
Anca Iuliana BÎLBÎE,
Daniela BUTNARIUC,
Alina CHIISTRUGĂ,
Diana DRAGOMIR,
Ruxandra RIZEANU,
Cornelia STĂNESCU
Angela TUDOR

Telefon: 410 7443, 781 4929
Fax: 410 0348
e-mail: revista@cafr.ro
http: www.cafr.ro

Marketing - publicitate:
Stancu LICĂ

Prezentare grafică și tehnoredactare
Nicolae LOGIN

Tipar : Universal Color S.A.,
str. Victoriei, bl. A2-A3,
Pitești, tel.: +40 (248) 215788

ISSN 1583 - 5812

Alexandru RUSOVICI	
IFRS : Indicatori economici promovati în interesul investitorilor	26
- <i>Economic indicators promoted for the benefit of investors</i>	
- <i>Les IFRS: des indicateurs économiques promus à l'intérêt des investisseurs</i>	
Patrick LEONARD, Tax Partner KPMG	
Implicatiile fiscale ale aderării la Uniunea Europeană .	29
- <i>Les implications fiscales de l'adhésion à l'Union Européenne</i>	
- <i>Tax implication of EU joining</i>	
Prof.univ.dr. Ali EDEN	
Stagiarii , în febra examenelor de acces la profesie	32
- <i>Trainees, the fever of final exam for access to the profession</i>	
- <i>Les stagiaires, dans le tumulte des examens d'accès à la profession</i>	
Prof.univ.dr. Gheoghe POPESCU & dr. Veronica POPESCU	
Modelul francez de audit, sursă de inspirație	34
- <i>Le modèle français d'audit, source d'inspiration</i>	
- <i>The French model - a source for inspiration</i>	
Din viața Camerei Auditorilor Financieri	
În vizită, la cel mai vechi institut profesional contabil din lume	39
- <i>Visiting the oldest Institute in the world</i>	
- <i>En visite, au plus ancien institut professionnel comptable du monde</i>	
Informații oficiale	41
- <i>Official remarks</i>	
- <i>Communiqués officiels</i>	
Strategia revistei, definită de consiliul său științific . . .	45
- <i>Magazine strategy as defined by its scientific council</i>	
- <i>La stratégie de la revue, définie par son conseil scientifique</i>	
Divertisment	
Un auditor român... la Paris !	47
- <i>An auditor roumain ... in Paris</i>	
- <i>Un auditeur roumain...à Paris!</i>	



Un CD util, cadou pentru cititori:

- Directiva a opta a UE (versiunea în limba română)
- Aspecte contabile referitoare la întocmirea situațiilor financiare ale anului 2005
- Emil Culda: IFRS, o nouă provocare (slide-uri)

Informăm cititorii că pot face abonamente la revista

audit FINANCIAR

la sediul Camerei Auditorilor Financieri din România din București, str. Sirenelor nr. 67-69, sector 5, Oficiul poștal 83, C.P. 5 în numerar, prin poștă sau virament. Codul IBAN al CAFR este RO 09 RNCB 006900 7664420001

Tarifele de abonament, inclusiv taxele de expediere:
 - 25 RON pentru un trimestru
 - 55 RON pentru un semestru
 - 100 RON pentru un an.

După efectuarea plății prin poștă sau bancă, abonatul va expedia pe adresa sus menționată copia ordinului de plată, indicând totodată adresa completă la care dorește să primească revista.

Odată cu trimiterea primei reviste din abonament se va expedia și factura fiscală.

Abordări ale auditului financiar în anul 2006

*O incitantă dezbatere
pe tema condiției
și afirmării profesiei
de auditor financiar*

Recent, Camera Auditorilor Financiar din România a început o serie de dezbateri profesionale pe tema condiției și afirmării auditului financiar, corespunzător cerințelor integrării României în Uniunea Europeană.

Prima manifestare de acest fel a avut loc la Pitești, unde auditori financiar din județ și din zona limitrofă, manageri, profesioniști contabili practicieni au putut intra în dialog direct cu personalități din conducerea Camerei Auditorilor Financiar, oameni cu o mare experiență, care s-au aflat printre organizatorii și reglementatorii profesiei de auditor financiar. Asemenea întâlniri profesionale s-au intensificat în perioada următoare, astfel încât să se acopere, pe zone, întreaga țară.

Patru expuneri de bază au vizat: „Strategia Camerei în anul 2006”, prezentată de profesor universitar dr. Ion MIHĂILESCU, președintele C.A.F.R., „Evoluții recente în audit și raportarea financiară” - Vasile IUGA, Partner PricewaterhouseCoopers, „Reglementări contabile conforme cu Directivele Europene” - profesor universitar dr. Maria MANOLESCU vicepreședinte C.A.F.R. și „IFRS 2005” - profesor universitar dr. Emil CULDA, din Cluj, vicepreședinte al C.A.F.R.

Pornind de la un chestionar distribuit participanților, prin care acestora li s-a solicitat să formuleze întrebări sau idei în completarea expunerilor principale, dar și din alte domenii practice ale exercitării profesiei, s-au făcut și unele sugestii utile în definitivarea Programului de activitate al C.A.F.R.

În esență, după cum au ținut să precizeze unii participanți, precum și președintele C.A.F.R. în finalul simpozionului, această manifestare științifică, dar deopotrivă pragmatică, a fost de folos tuturor. Ceea ce încurajează conducerea Camerei să continue acest gen de dezbateri profesionale.

În cele ce urmează ne propunem să prezentăm câteva din cele mai importante idei conținute în expunerile domnilor Ion Mihăilescu și Emil Culda. În numerele următoare ne vom opri asupra celorlalte expuneri.

Obiective pragmatice ale Strategiei Camerei în acest an



Prof. univ. dr. **Ion
MIHĂILESCU,**

Președintele Camerei Auditorilor
Financieri din România

*Un program puternic
de comunicare
poate contribui
la îmbunătățirea
recunoașterii CAFR
ca purtător de cuvânt
pentru profesia
de audit financiar
din România.*

Profesia de audit se află în întreaga lume în atenția investitorilor, a mass media, aceasta reprezentând, deopotrivă, o oportunitate de a afirma rolul acestei profesii pentru o economie de piață, dar și o constrângere, determinând profesia să fie mai atentă, să respecte atât standardele profesionale, cât și pe cele de etică, cu un accent deosebit pe asigurarea independenței auditorului financiar.

În acest context, Camera Auditorilor Financieri din România se confruntă cu o serie de provocări datorate acestui mediu internațional atât de dinamic, la care se adaugă altele, datorate faptului că organizația profesională a auditorilor este o organizație tânără, în comparație cu alte organizații profesionale de tradiție.

Prioritară este o mai bună comunicare interactivă

În context, strategia Camerei pentru anul 2006 vizează în primul rând îmbunătățirea comunicării cu membrii săi și cu beneficiarii serviciilor de audit, pentru diseminarea informațiilor despre profesia de auditor financiar.

Un program puternic de comunicare poate contribui la îmbunătățirea recunoașterii CAFR ca purtător de cuvânt pentru profesia de audit financiar din România și, totodată, la o mai bună recunoaștere a profesiei de audit financiar din România, atât la nivel național, cât și internațional.

Date fiind expunerea profesiei de audit financiar, în urma scandalurilor care au avut loc la nivel internațional, precum și noile tendințe de reglementare ale profesiei și complexitatea din ce în ce mai mare a mediului de afaceri în care își des-

fășoară activitatea auditorii financiare, apare ca evidentă necesitatea conectării profesiei de audit din România la aceste tendințe. Camera trebuie să profite de acest context pentru a promova valorile profesiei de audit financiar din România în strânsă corelație cu evoluțiile care au loc în acest domeniu la nivel internațional.

În acest sens, strategia de comunicare pentru anul acesta se concentrează asupra următoarelor segmente țintă:

- comunicarea internă, cu membrii CAFR;
- comunicarea cu alte persoane interesate de activitatea de audit financiar (viitori stagiați în activitatea de audit financiar, managerii societăților supuse auditării, alte persoane din domeniul financiar contabil cu un interes pentru activitatea de audit financiar);
- comunicarea cu organismele de reglementare;

- d) comunicarea cu alte instituții și organizații non-guvernamentale de interes pentru activitatea de audit financiar din România;
- e) comunicarea externă cu organizațiile europene și internaționale ale profesiei contabile, precum și cu organizații similare ale profesiei de audit din alte țări.

Principiul care stă la baza acestei strategii de comunicare este caracterul interactiv

Obiectivele Camerei în acest sens au în vedere:

- Sporirea încrederii în profesia de auditor financiar din România și în rolul său principal în dezvoltarea unei economii naționale puternice;
- Sporirea înțelegerii rolului pe care îl joacă auditorii financiari pentru apărarea interesului public;
- Contribuția la procesul de pregătire profesională continuă;
- Sesizarea problemelor cu care se confruntă auditorii financiari;
- Informarea cu privire la cerințele, noutățile și tendințele în domeniul auditului financiar, atât în plan intern, cât și la nivel internațional;
- Stabilirea unui cadru de colaborare pentru atragerea interesului și a sprijinului instituțiilor publice, precum și pentru colaborarea cu alte organizații profesionale, Camera de Comerț și Industrie, patronate etc.
- Informarea organizațiilor europene și internaționale despre activitatea de audit financiar din România, crearea unui cadru instituțional pentru colaborarea cu organizații profesionale din alte țări, care să permită schimbul de informații și de experiență cu acestea, cu un



accent pe domeniile de activitate prioritare pentru CAFR.

Mijloacele de comunicare pe care Camera le va utiliza sunt organizarea de evenimente științifice, simpozioane; înființarea unui punct de documentare pentru membrii CAFR și pentru persoanele interesate de activitatea de audit; perfecționarea web site-ului www.cafr.ro, precum și intensificarea activității editoriale.

Astfel, acțiunea de la Pitești este prima dintr-o serie de întâlniri teritoriale pe care Camera le-a prevăzut anul acesta pentru membrii săi. Dar mai avem programate organizarea unui congres științific al profesiei de audit financiar, precum și de simpozioane, sesiuni de comunicări, pe teme punctuale, legate de modificări ale legislației, atât pe plan intern, cât și la nivel internațional.

Considerăm utilă organizarea unui punct de documentare pentru membrii CAFR și pentru persoanele interesate de activitatea de audit, care presupune înființarea și organizarea atât a unei biblioteci pe

suport de hârtie, cât și a unei biblioteci virtuale.

Referitor la web site-ul www.cafr.ro, acesta va fi reconstruit, pentru a permite un acces facil și structurat la informații de interes pentru și despre activitatea de audit financiar din România. Având în vedere obiectivul comunicării cu alte organizații europene internaționale sau cu organizații din alte țări din domeniul auditului financiar, informațiile de pe site vor fi prezentate atât în limba română, cât și în limbile engleză și franceză.

În ceea ce privește activitatea editorială, am și demarat realizarea unei publicații lunare, care să se adreseze în principal auditorilor financiari, dar care să fie de interes și pentru profesioniștii contabili din economie și din instituțiile publice. Va urma editarea de caiete de studii și cercetări, care să preia cele mai inspirate lucrări în domeniu și care, din cauza volumului lor mai mare, nu pot fi publicate în revistă.

Se va asigura publicarea raportului anual, a unor materiale de prezentare a Camerei, pliante de prezen-

tare pentru manifestări științifice, cursuri de pregătire profesională, alte evenimente organizate de CAFR, precum și a unor cărți elaborate de experți din cadrul CAFR sau traduceri ale unor lucrări de specialitate din literatura științifică din străinătate.

Filosofia activității editoriale presupune realizarea de materiale utile pentru activitatea profesională, redactate cu rigoare științifică, într-un stil modern, direct, atractiv.

Rigori față de calitatea exercitării profesiei

Un alt obiectiv are în atenție controlul calității activității de audit financiar. După cum este cunoscut, aria de aplicabilitate a controlului calității include o evaluare a sistemului intern de control al calității unei firme de audit prin aplicarea unor proceduri eficiente de testare a conformității și de verificare a dosarelor de audit pentru a se constata dacă acesta funcționează în mod adecvat. De aceea, sistemele de asigurare a calității vor trebui să fie suficient de credibile pentru susținerea încrederii publicului și pentru a demonstra organismelor de reglementare că se achită cu succes de responsabilitățile sale în domeniu.

De altfel, cele mai importante responsabilități ale Camerei sunt reprezentate de asigurarea calității auditului pentru economia din România și de nevoia de a se asigura că membrii Camerei păstrează standarde de calitate adecvate.



Importanța **controlului calității activității de audit financiar** rezidă în faptul că multe segmente ale societății, în general, când iau decizii economico-financiare se bazează pe informații asupra cărora nu au nici un control. În aceste cazuri ei apelează la auditorii financiari pentru a îi ajuta să evalueze credibilitatea unora dintre acele informații. Pentru ca publicul să se bazeze pe informațiile economico-financiare care le sunt puse la dispoziție, este esențial ca verificarea misiunilor de audit financiar și de asigurare să fie **mult mai riguroasă** decât verificarea altor servicii. Iar modificările aduse Directivei a VIII-a vin să sublinieze încă o dată importanța unei activități de audit financiar bine reglementate, monitorizate permanent.

Sprijin pentru aplicarea standardelor internaționale de audit

Camera își va intensifica eforturile pentru a aduce la cunoștința auditorilor financiari din România ultimele evoluții în domeniul Standardelor Internaționale de Audit, Asigurare și Controlul Calității,

elaborate de Consiliul pentru Standarde de Audit și Asigurare din cadrul Federației Internaționale a Contabililor (IFAC).

Acceptarea la o scară din ce în ce mai mare a standardelor internaționale, în special în domeniul contabilității, auditului și eticii, ridică aspecte deosebit de importante cu privire la aplicabilitatea și relevanța acestora. Se pune tot mai des problema dezvoltării unor standarde internaționale care să fie aplicate de întreprinderile mici și mijlocii pentru a reflecta nevoile utilizatorilor în conformitate cu cerințele specifice acestui sector de activitate.

În esență, respectarea prevederilor tuturor standardelor și normelor profesionale în cadrul procesului de audit constituie o garanție pentru calitatea auditării situațiilor financiare, aceasta contribuind în mod implicit la sporirea încrederii investitorilor în informațiile prezentate în situațiile financiare auditate pe baza cărora sunt luate deciziile de investiții. De asemenea, după cum se cunoaște, Camera a adoptat încă de la început Codul privind Conduita Etică și Profesională elaborat de Federația Interna-

țională a Contabililor. Având în vedere evenimentele financiare care au avut loc la nivel mondial, Codul se află într-un plin proces de modernizare, punându-se accent tot mai mult pe independența auditorului. Camera urmărește, în permanență, evoluțiile în acest domeniu și se preocupă pentru a aduce în atenția auditorilor financiari din România schimbările care au loc la nivel mondial în acest domeniu.

Pregătirea profesională continuă, quintesența preocupărilor Camerei

În domeniul pregătirii profesionale continue, Camera va cuprinde în programele sale cerințele Standardelor Internaționale de pregătire profesională elaborate de Comitetul pentru Educație din cadrul Federației Internaționale a Contabililor. Totodată, va avea în vedere respectarea cerințelor din Standardul de Educație intitulat „Cerințe de Competență în domeniul Auditului Financiar”, în care se prevede că, înainte de a își asuma rolul conducerii unei misiuni de audit, un profesionist în domeniul

auditului financiar trebuie să îndeplinească deja cerințele de competență prevăzute de celelalte standarde internaționale de educație, să aibă o diplomă universitară și să aibă cunoștințe, aptitudini, experiență practică și valori profesionale și de etică suplimentare, prevăzute în acest standard.

Relații eficiente cu organismele de reglementare

Camera își propune și pentru anul 2006 să sporească eforturile pentru îmbunătățirea relațiilor cu organismele de reglementare, întărind, astfel, rolul pe care îl joacă profesia de auditor financiar pentru apărarea interesului public. Menținerea acestor relații și dezvoltarea unor noi relații cu alte organisme profesionale și de reglementare au o importanță deosebită pentru noi.

Relațiile internaționale

Un obiectiv deosebit de important îl constituie dezvoltarea Relațiilor Internaționale ale Camerei, prin

stabilirea și dezvoltarea unor relații de colaborare cu institutele profesionale de prestigiu, prin continuarea dezvoltării relațiilor de colaborare cu Institutul Contabililor Autorizați din Scoția, cu Asociația Contabililor Autorizați din Marea Britanie, cu Ordinul Experților Contabili și cu Consiliul Național al Comisarilor de Conturi din Franța.

Încă din anul 2005, Camera a fost solicitată de către IFAC să participe la programul Pilot lansat organismelor membre privind finalizarea celui de-al doilea chestionar de autoevaluare, acțiune care este în curs de realizare. Iar în acest an ne concentrăm eforturile pentru intrarea în Federația Europeană a Contabililor (FEE), precum și în organizația internațională regională SEEPAD.

Toate aceste acțiuni pe care le-am enumerat converg spre atingerea obiectivului principal al organizației noastre, care este recunoașterea la nivel internațional a profesiei de auditor din țara noastră, astfel încât auditorul financiar, membru al Camerei, să poată să își desfășoare activitatea oriunde în lume în baza autorizației emise de CAFR.

Toate aceste acțiuni pe care le-am enumerat converg spre atingerea obiectivului principal al organizației noastre, care este recunoașterea la nivel internațional a profesiei de auditor din țara noastră, astfel încât auditorul financiar, membru al Camerei, să poată să își desfășoare activitatea oriunde în lume în baza autorizației emise de CAFR.



Pragmatic objectives for the Chamber strategy during this year

The most important responsibilities of the Chamber are ensuring the quality of the audit for the Romanian economy and also the need to ensure that members of the Chamber keep high quality standards.

The importance of the quality control resides in this that many segments of the society, in general, when making economic decision, base their decision on information they have no control over it. In these circumstances they ask for the financial auditors to help them to assess the reliability of some information. In order for the public make their decision based on economic and financial information available it is crucial for the audit and assurance engagements review to be more rigorous than the review for other services. And changes in the proposed EU Eighth Directive come to

Les plus importantes responsabilités de la Chambre sont représentées par la garantie de la qualité de l'audit pour l'économie de la Roumanie et par le besoin de s'assurer que les membres de la Chambre gardent des standards de qualité adéquats.

L'importance du contrôle de la qualité de l'activité d'audit financier se trouve dans le fait que beaucoup de segments de la société, en général, quand ils prennent des décisions économiques - financières comptent sur des informations sur lesquelles ils n'ont aucun contrôle. Dans ces cas ils s'adressent aux auditeurs financiers pour les aider à évaluer la crédibilité de certaines de ces informations.

Pour que le public compte sur les informations économiques - financières qu'il a à sa disposition, il est essentiel que la vérification des missions d'audit financier et d'assurance soit plus rigoureuse que la vérification des autres services. Les modifications apportées à la huitième Directive viennent de souligner encore une fois l'importance d'une activité d'audit financier bien réglementée, supervisée en permanence.

La Chambre va intensifier les efforts pour apporter à la connaissance des auditeurs financiers de la Roumanie les dernières évolutions au domaine des Standards Internationaux d'Audit, d'Assurance et de

stress again the importance of a financial audit well regulated and permanently monitored.

Chamber will intensify its efforts in order to bring to the financial auditors' attention the latest developments in the International Standards on Auditing, Assurance and Quality Control issued by the International Federation of Accountants (IFAC).

Essentially, observance of all the provisions in the professional standards and norms while performing an audit represents a guarantee for the quality of financial statements audit, this helping in increasing the trust of the investors in the information provided by the audited financial statements based on which the investments decisions are made. Also, as you are probably aware, the Chamber adopted from the beginning the IFAC Code of Ethics. Considering the financial events at the global level, the Code is under a process of modernizing, with an accent on the auditor's independence. The Chamber continuously watches the developments in this area and does its best in order to make the financial auditors in Romania aware

Contrôle de la Qualité, élaborés par le Conseil pour Standards d'Audit et d'Assurance de la Fédération Internationale des Comptables (l'IFAC).

En principe, le respect des tous les standards et normes professionnelles au

Objectives pragmatiques de la Stratégie de la Chambre pendant cette année

cadre du processus d'audit constitue une garantie pour la qualité de la vérification des états financiers, ceux-ci contribuant implicitement à l'accroissement de la confiance des investisseurs dans les informations présentées dans les états financiers audités sur le compte desquelles on prend des décisions d'investissements. Aussi, comme on le sait, la Chambre a adopté du début le Code d'Ethique élaboré par la Fédération Internationale des Comptables. Tenant compte des événements financiers qui ont eu lieu au niveau mondiale, le Code se trouve en plein processus de modernisation, en donnant plus d'importance à l'auditeur. La

about the changes in this field at the international level.

A very important objective is the development of Chamber's international relationships, by establishing and developing cooperation relations with prestigious professional institutes, by continuing the cooperation with Institute of Chartered Accountants of Scotland, Association of Chartered Certified Accountants, Order des Experts Compatbles or Conseil National des Commissaires aux Comptes in France.

Starting with 2005, IFAC invited the Chamber to participate in the pilot program for the member bodies in answering to the second questionnaire for self-assessment, this being now in the process to be completed. And this year we focus our efforts in this field in order to achieve membership of the Federation des Experts Compables Europeens (FEE), as well as of the regional organization South Eastern Partnership on accountancy Development (SEEPAD).

Chambre suivie en permanence les évolutions dans ce domaine et se préoccupe d'apporter à l'attention des auditeurs financiers de la Roumanie les changements qui ont lieu au niveau mondial dans ce domaine.

Un objectif très important est le développement des Relations Internationales de la Chambre, par l'établissement et le développement des relations de collaboration avec les instituts professionnels de prestige, par la continuation du développement des relations de collaboration avec l'Institut des Comptables Certifiés de l'Ecosse, avec l'Association des Comptables Certifiés de la Grande Bretagne, avec l'Ordre des Experts Comptables et avec le Conseil National des Commissaires aux Comptes de la France.

Depuis l'année 2005, la Chambre a été sollicitée par l'IFAC de participer au programme PILOT lancé aux organismes membres concernant l'achèvement du deuxième questionnaire d'autoévaluation, action qui est en marche. Cette année nous concentrons nos efforts en vue d'adhérer à la Fédération des Experts Comptables Européens (la FEE) et aussi à l'organisation régionale SEEPAD.

IFRS, o nouă provocare



Prof. univ. dr. **Emil CULDA**

Atât profesia contabilă, cât și utilizatorii de informații financiare din România au în continuare dificultăți în legătură cu reglementările contabile aplicabile și cu calitatea informațiilor din *situațiile financiare* întocmite de entitățile raportoare.

Am mai supus dezbaterii celor interesați, cu ocazia Conferinței Naționale CAFR din 28.03.2003 (vezi revista *Audit Financiar* nr.2/2003, pag. 44), problemele generate de incoerență, inconsecvență, echivocul și natura contradictorie a unor prevederi ale reglementărilor contabile aplicabile în România.

Demersurile noastre, în sensul celor de mai sus, au în vedere până la urmă calitatea informațiilor din situațiile financiare și, implicit, credibilitatea acestora și a profesioniștilor responsabili cu întocmirea și auditarea lor.

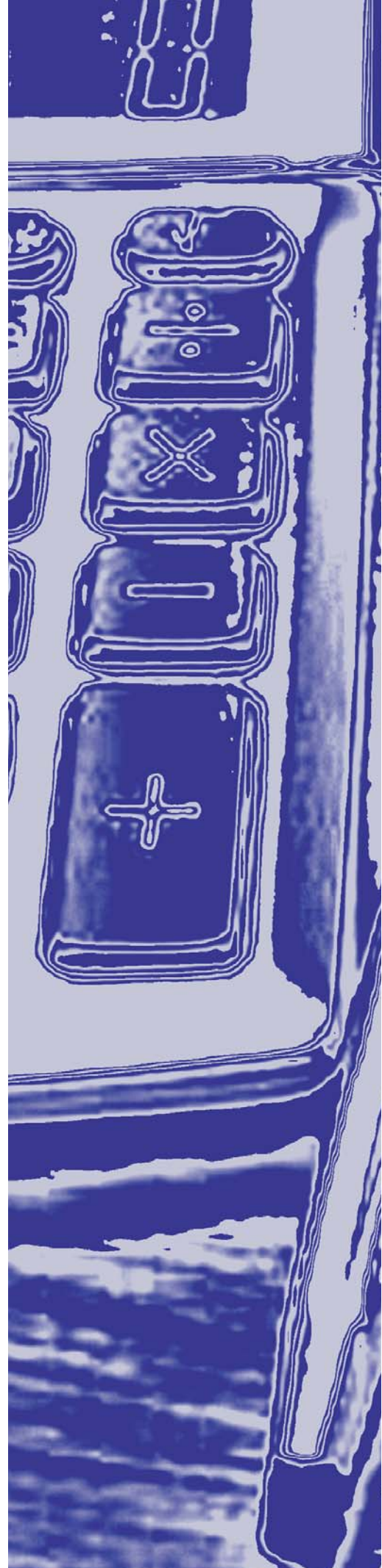
Nu credem că ne vom mai putea ascunde mult timp în spatele unor „reglementări legale” ce permit raportări „bune” (suficiente) pentru unii, dar incomplete (rele) pentru alții.


Lipsa de profesionalism a celor ce întocmesc *situații financiare* și/sau efectuează auditarea acestora, știind foarte bine că informațiile pe care le girează chiar dacă sunt „legale” nu reflectă adevărul (realitatea economică), nu va mai putea fi mult timp tolerată nici de utilizatorii acestor informații din România.

În fapt, am avut de-a face cu un reglementator (MFP) ce face parte dintre utilizatorii de informație financiar-contabilă, dar care a rămas în continuare interesat cu precădere de aspectele fiscale și/sau de informațiile ce interesează autoritatea statului.

Profesioniștii contabili (auditorii financiari) sunt puși în situația de a aplica reglementări sau de a emite opinii în legătură cu aplicarea acestora, asigurând utilizatorii *situațiilor financiare* că acestea respectă atât reglementările naționale, cât și cele internaționale adoptate, chiar dacă contradicțiile dintre acestea sunt evidente.

Adoptarea unor reglementări contabile naționale „armonizate” cu cele internaționale (IAS, Directivele CEE) a fost făcută în opinia noastră, mai mult forțat (cerințele și presiunile investitorilor/CEE/piețelor financiare etc.) decât din convingere, atât de către reglementator, cât și de către o mare parte a celor ce aplică aceste noi reguli.





Nu în ultimul rând conducerile (managementul) entităților raportoare sunt reticente și manifestă o anumită rezistență la aplicarea ca atare a standardelor internaționale de contabilitate (IFRS/IAS) întrucât *situațiile financiare* nu mai arată atât de „bine” ca acele rezultate din aplicarea reglementărilor „naționale”.

Experiența de până acum ne îndreptățește să concluzionăm, în legătură cu experimentele contabile din România ultimilor 15 ani, că până la urmă Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) – așa cum se numesc acum Standardele Internaționale de Contabilitate (IAS), sunt din punctul de vedere al conținutului totuși cele mai complete, tehnice și de calitate norme contabile.

„Pomelnicul” reglementărilor contabile românești din ultimii 5 ani este impresionant și, poate, merită să-l reamintim „pe scurt”.

- Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 94/2001 pentru aprobarea reglementărilor contabile armonizate cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene și Standardele Internaționale de Contabilitate stabilește că Legea contabilității nr. 82/1991 se aplică împreună cu aceste reglementări (vol. I).
- Cadrul general de întocmire și prezentare a situațiilor financiare elaborate de Comitetul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (vol. II)

- Standardele Internaționale de Contabilitate (vol. III)
- Ghidurile profesionale (vol. IV)
- În completarea (modificarea) acestui ordin (OMFP nr. 94/2001) au mai fost emise apoi:
 - OMFP 2332/2001
 - OMFP 990/2002
 - OMFP 1784/2002
 - OMFP 705/2003
 - OMFP 1827/2003
 - OMFP 1775/2005
- Prin OMFP nr. 1752/2005 se abroga OMFP nr.94/2001.
- S-au emis de către MFP și alte autorități (BNR, CNVM, CSA) de asemenea reglementări contabile specifice unor activități (instituții de credit, asigurări, piața de capital etc.).

Toate aceste «referențiale» contabile sunt **armonizate** cu reglementările internaționale (Directivele CEE, IAS), cu «excepția» OMFP 1752/2005, care aprobă reglementări «conforme» cu Directivele a IV-a și a VII-a a CEE.

Despre problemele de fond ale reglementărilor contabile românești „armonizate” și/sau „conforme” cu cele internaționale, vom continua, sperăm în numerele viitoare unde vom „stăruii” mai pe îndelete.

Considerăm totuși că înainte de toate merită să insistăm asupra provocării pe care IFRS o reprezintă pentru profesioniștii contabili din toată lumea.

Astfel, în completarea prezentei „introduceri”, pe CD-ul anexat revistei se regăsesc câteva referințe privind structura (componența) actuală a IFRS și principalele modificări ale unor IAS aplicabile.

IFRS – A new challenge

Both the accounting profession and the users of the financial information in Romania continue to have difficulties as far as concerns the accounting regulations applicable and the quality of the information contained in the financial statements

prepared by the reporting entities.

We presented earlier some problems raised by the incoherence, inconsequence, the equivocal and the contradictory nature of some provisions of the accounting regulations applicable in



Romania.

Our endeavors concerning the above mentioned issues consider the quality of the information contained in the financial statements and, consequently, their reliability and the credibility of the professionals responsible for their preparation and audit.

I don't think we can hide any longer behind some "legal regulations" that allow good reporting (sufficient) for some, but incomplete (bad) for other.

Lack of professionalism of those preparing financial statements and/or auditing them, knowing very well that the information they provide, although legal, does not reflect the truth (the economic reality), will not be tolerated any longer not even by the users of this information in Romania.

The experience by now makes us believe, as far as concerns the accounting experiments in Romanian during the last 15 years, that in the end the International Financial Reporting Standards – this being the name the International Accounting Standards have now – are from the point of view of their contents, the most complete, technical and quality accounting norms.

Les IFRS – Un nouveau défi

Tant la profession comptable que les utilisateurs des informations financières de la Roumanie, ont encore des difficultés en ce qui concerne les réglementations comptables applicables et la qualité des informations qui se trouvent dans les états financiers établis par les entités rapporteurs.

Nous avons déjà présenté les problèmes générés par l'incohérence, l'inconsequence, l'équivoque et la nature contradictoire de quelques dispositions des réglementations comptables applicables en Roumanie.

Nos démarches, dans le sens ci-dessus, visent finalement la qualité des informations des états financiers et, implicitement, leur crédibilité et celle des professionnels responsables de leur établissement et leur vérification.

Nous ne croyons pas qu'on pourrait s'absconder longtemps derrière quelques «réglementations légales» qui permettent de «bons» (suffisants) rapports pour quelques-uns mais incomplets (pas bons) pour les autres.

Le manque de professionnalisme de

ceux qui établissent des états financiers et/ou les vérifient, sachant très bien que les informations qu'ils offrent même si elles sont «légalés» ne reflètent pas la vérité (la réalité économique), ne pourra être toléré pour longtemps ni par les utilisateurs de ces informations de la Roumanie.

L'expérience qu'on a eu jusqu'au présent nous donne raison de conclure, en ce qui concerne les expérimentations comptables de la Roumanie des dernières 15 années, que finalement les Standards Internationales de Rapport Financier (les IFRS) – ainsi comme on appelle au présent les Standards Internationales de Comptabilité (les IAS), sont cependant du point de vu du contenu les normes comptables les plus complètes, techniques et de qualité.

RIGORI CONTABILE la închiderea anului fiscal 2005

Pentru exercițiul financiar al anului 2005, Ministerul Finanțelor Publice nu mai emite precizări privind închiderea exercițiului financiar, având în vedere și faptul că legislația în domeniu nu a suferit modificări în cursul anului 2005.

În scopul clarificării principalelor aspecte care trebuie urmărite cu ocazia închiderii exercițiului financiar al anului 2005, am solicitat opinia unui specialist, doamna **Georgeta Petre**, director adjunct al Direcției de reglementări contabile din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

În primul rând, trebuie precizat că situațiile financiare la 31 decembrie 2005 se întocmesc având în vedere Legea contabilității nr. 82/1991, republicată și reglementările contabile aplicabile la acea dată, respectiv Reglementările contabile armonizate cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene și cu Standardele Internaționale de Contabilitate, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 94/2001 sau Reglementările contabile simplificate, armonizate cu directivele europene, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 306/2002.

De menționat că aceste reglementări își încetează aplicabilitatea începând cu 1 ianuarie 2006, odată cu intrarea în vigoare a Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.752/2005.

În materialul care ne-a fost pus la dispoziție de către doamna Georgeta Petre și care a fost inclus în CD-ul anexat, sunt prezentate actele normative care au aplicabilitate în domeniul contabilității, cu menționarea articolelor care prezintă importanță deosebită la întocmirea situațiilor financiare anuale.

Dintre acestea, principalele prevederi se referă la:

- **Prevederi cuprinse în Legea contabilității nr. 82/1991, republicată**
 - **Asumarea răspunderii printr-o declarație**, de către persoanele responsabile cu organizarea și conducerea contabilității, în legătură cu conformitatea dintre politicile contabile utilizate la întocmirea situațiilor financiare anuale și reglementările contabile aplicabile; realizarea obiectivului de imagine fidelă; respectarea conceptului de continuității activității;
 - **Răspunderea pentru ținerea contabilității** la persoanele juridice la care contabilitatea nu este organizată în compartimente distincte, care nu au personal calificat încadrat, sau contracte de prestări de servicii în domeniul contabilității, și care au înregistrat o cifră de afaceri anuală de până la echivalentul în lei a 50.000 euro, revine administratorului;
 - **Termenele de depunere a situațiilor financiare de către agenții economici** la direcțiile generale ale finanțelor publice sunt prevăzute în Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, respectiv 150 de zile sau 120 de zile, în funcție de reglementările contabile aplicabile.
- **Prevederi cuprinse în alte legi**
 - Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată

cată și Legea nr. 297/2004 privind piața de capital – conțin prevederi referitoare la întrunirea adunării generale ordinare a acționarilor, convocarea adunării generale extraordinare, precum și la termenul de depunere a situațiilor financiare anuale, la Oficiul registrului comerțului, precum și la Ministerul Finanțelor Publice.

● **Reglementări contabile aplicabile agenților economici**

- Componentele situațiilor financiare anuale sunt cele prevăzute în reglementările contabile aplicabile;

- **Auditarea situațiilor financiare anuale** se efectuează potrivit prevederilor Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/1999 privind auditul financiar, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- **Publicarea situațiilor financiare anuale** se efectuează potrivit Legii contabilității nr. 82/1991, republicată.

În ceea ce privește **lucrările premergătoare închiderii exercițiului financiar**, acestea sunt:

1. Inventarierea patrimoniului

și evidențierea rezultatelor inventarierii – aceste operațiuni se efectuează cu respectarea prevederilor Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de activ și de pasiv, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.753/2004.

2. Determinarea rezultatului exercițiului și a impozitului pe profit

3. Propunerea de repartizare a profitului contabil realizat în cursul exercițiului – se prezintă în notele explicative la situațiile financiare anuale.

Accounting constraints in closing the tax year 2005

For the year 2005, the Ministry of Public Finance doesn't issue any accounting provisions regarding the closing works of the financial year, having in view that the legislation in the accounting field wasn't modified during last year.

Briefly, the financial statements for the

end of 2005 must be drawn up by respecting the provisions of the Accounting Law no. 82/1991, republished and the accounting regulations applicable and effective at that date, respectively the *Accounting Regulations harmonized with the 4th European Directive and International Accounting Standards, approved by Order of minister of public finance no. 94/2001*, or the *Simplified Accounting Regulations harmonized with the European Directives, approved by Order of minister of public finance no. 306/2002*.

Des rigueurs comptables à la fin de l'année fiscale 2005

Pour l'exercice financier correspondant à l'année 2005, le Ministère des Finances Publiques n'émettra pas des normes comptables concernant les opérations de clôture de l'exercice pour les agents économiques. La raison pour laquelle le ministère actionne de cette manière est pour l'essentiel le fait que la législation existante dans le domaine de la comptabilité n'a pas subi des modifications importantes.

Il faut préciser que les situations financières pour la fin de l'année 2005 sont dressées en tenant compte de la Loi de la comptabilité no. 82/1991, republicquée, et aussi des réglementations comptables en vigueur à cette date-là, respectivement les *Règlementations comptables harmonisées à la IV-ème Directive Européenne et aux Standards Internationales de Comptabilité, approuvées par l'Ordre du ministre des finances publiques no. 94/2001*, ou les *Règlementations comptables simplifiées, harmonisées aux directives européennes, approuvées par l'Ordre du ministre des finances publiques no. 306/2001*.





Prof. univ. dr. **Victor
MUNTEANU**

Cum „trecem“ pragul de semnificație în conducerea auditului financiar

Garantarea ar însemna că auditorii au examinat fiecare tranzacție din perioada în care contabilitatea a fost întocmită și au concluzionat că toate înregistrările contabile au fost corect efectuate, reflectate, clasificate și cuprinse în situațiile financiare. **O asemenea acțiune ar fi imposibil de îndeplinit.** Din cauza costurilor ridicate auditorii folosesc adesea procedeul sondajului. Sondajul reprezintă examinarea mai puțin decât sută la sută a elementelor unui anumit număr de documente în examinarea dovezilor necesare care să ateste fidelitatea imaginilor financiare. Termenul de sondaj este în strânsă legătură cu cel de *corectitudine, exactitate și precizie* a situațiilor financiare și se referă la faptul că acestea nu cuprind nici măcar o eroare, idee pe care o considerăm a fi neadeverată.

Date fiind cele de mai sus, ce asigurări pot oferi auditorii utilizatorilor situațiilor financiare în susținerea deciziilor de a investi sau credita întreprinderea?

1. Auditorii pot asigura că înțeleg declarațiile și sumele, din situațiile financiare, care au fost înregistrate, clasificate, rezumate și supuse regulilor;
2. Auditorii pot asigura că au adunat suficiente dovezi pentru a formula o opinie rezonabilă;

1. Auditul trebuie **planificat**;
2. Auditul trebuie **condus**; probele trebuie adunate și evaluate;
3. Un raport al rezultatului auditului trebuie întocmit și prezentat persoanelor sau grupului responsabil.

Nu ne propunem o analiză în detaliu a misiunii de audit, prezentăm, însă, pe scurt, principalele elemente ale conducerii și planificării auditului.

Auditorii nu pot *garanta* clienților lor sau altor utilizatori ai situațiilor financiare că acestea sunt corecte, exacte, precise, fără o examinare în prealabil a acestora.

Scopul auditului financiar (denumit în continuare audit) este de a aduna suficiente probe care să ateste fidelitatea situațiilor financiare ale unei întreprinderi, în conformitate cu principiile general acceptate ale contabilității.

Pentru acest lucru, o misiune de audit solicită efort și trebuie să respecte următoarele condiții:

3. Auditorii pot asigura (datorită pregătirii lor) că situațiile financiare sunt întocmite și prezentate în mod corect și nu sunt denaturate din cauza erorilor și iregularităților. Prin imagine denaturată înțelegem ca situațiile financiare conțin erori, omisiuni, iregularități, al căror efect este destul de important pentru a face ca acestea să nu fie prezentate în mod corect, în concordanță cu principiile contabile generale acceptate.

Asemenea asigurări sunt deseori importante pentru clienții auditorului sau pentru alți utilizatori ai informațiilor din situațiile financiare. Două concepte, de o importanță deosebită, fundamentează asemenea asigurări. Aceste concepte sunt utilizate pentru a se stabili:

1. Cât de multe dovezi vor obține auditorii;
2. Cum și când vor obține aceste dovezi;
3. Ce criterii vor fi utilizate pentru a evalua dovezile.

Cele două concepte sunt *pragul de semnificație și riscul auditului*.

Este cunoscut faptul că auditorii nu pot examina fiecare tranzacție reflectată în situațiile financiare, aceștia fiind dispuși să accepte o valoare redusă de erori. Cât de multe erori sau omisiuni sunt de acord auditorii să tolereze în situațiile financiare, astfel încât să prezinte o opinie corectă asupra acestora?

Această întrebare este extrem de dificilă, ea își are răspunsul în conceptul numit *prag de semnificație*, definit astfel: **mărimea unei omisiuni sau a unei declarații eronate a informației contabile, care, în anumite circumstanțe, face ca judecata rațională a unei persoane să fie schimbată sau influențată.**

Altfel spus, o eroare de 100 € nu pare să afecteze judecata rațională

a unei persoane, dar o eroare de 50.000 € cu siguranță va afecta judecata acelei persoane. Astfel, *pragul de semnificație* este un factor major pe care auditorii îl iau în considerare când planifică auditul sau evaluează dovezile pe parcursul derulării auditului. În exemplul descris mai sus, auditorul ar trebui să stabilească pragul de semnificație la o anumită sumă care ar fi denaturat situațiile financiare, în care totalul erorilor ar fi superior acestei sume.

...pragul de semnificație este un factor major pe care auditorii îl iau în considerare când planifică auditul sau evaluează dovezile pe parcursul derulării auditului



Considerente despre pragul de semnificație

Trebuie subliniat însă faptul că deciziile cu privire la pragul de semnificație se referă la mai mult decât stabilirea unei sume pentru situațiile financiare. Considerentele țin de anumiți factori și anume:

1. O eroare până la un anumit nivel în cadrul situațiilor financiare, referitoare la:
 - a) Total venituri din Contul de profit și pierdere;
 - b) Totalitatea activelor din

bilanț;

- c) Totalitatea acțiunilor din bilanț.

2. Factori calitativi, precum:

- a) Probabilitatea ca plăți ilegale să fi fost efectuate;
- b) Probabilitatea să apară iregularități;
- c) Clauzele din contractele clienților cu banca să prevadă ca anumiți indicatori din situațiile financiare să fie menținuți la nivel minim;
- d) O întrerupere a fluxului de încasări;

- e) Atitudinea conducerii cu referire la integritatea situațiilor financiare.

Să presupunem că avem situațiile financiare ale firmei, în care ne este prezentat venitul brut în suma de 100.000 € activele în suma de 1.370.000 € și total acțiuni în valoare de 580.000 €

Spre exemplu, auditorii pot decide că anumite informații care denaturează imaginea cu mai mult de 8 procente din totalul veniturilor vor fi semnificative și vor face subiectul unei considerații calitative. Dacă denaturarea este mai mică de 3 procente din totalul veniturilor, auditorii le pot considera ca fiind ne semnificative.

Deformările imaginii între 3 și 8 procente vor fi judecate de către auditor. Astfel, în acest exemplu granițele pragului de semnificație pentru declarațiile cu privire la venitul brut sunt între

3.000 € $(100.000 \times 3\%)$
pînă la 8.000 € $(100.000 \times 8\%)$.

Granițele pragului de semnificație reprezintă o întindere de omisiuni sau denaturări în situațiile financiare. Orice denaturare care însumează mai mult decât limita superioară este considerată semnificativă. Orice denaturare care însumează mai mult decât limita inferioară este considerată ne semnificativă. Orice denaturare care este cuprinsă între intervalul limitei inferioare și superioare este soluționată de auditor.

Auditorii pot aplica o metodologie similară a granițelor pragului de semnificație și pentru active sau acțiuni, informații preluate din bilanș. Să presupunem următoarele limite:

- Pentru activele din bilanș: între 41.100 € și 109.600 €
- Pentru acțiunile din bilanș: între 17.400 € și 46.400 €

În ce fel calitativitatea factorilor afectează granițele pragului de semnificație? Managementul are

un rol în ajustarea înregistrărilor în contabilitate pentru erorile descoperite anterior care ar putea să determine auditorul să stabilească niște granițe inferioare pragului de semnificație.

Auditorul trebuie să țină cont că orice ilegalitate sau iregularitate care este descoperită va fi subiect al calitativității, indiferent de suma de bani implicată.

Un alt factor calitativ îl reprezintă clauza din contractul de împrumut al unui client care specifică raportul minim ce trebuie menținut. Astfel, auditorii pot stabili limitele semnificative la un nivel mai redus, pentru cele exprimate mai sus (de fapt, auditorii pot stabili un nivel foarte scăzut al pragului de semnificație, de exemplu, pentru activele curente din cauza acestei clauze în contractul de împrumut).

Pe de altă parte, poate exista situația în care întâlnim o tendință crescătoare a totalului veniturilor în anii recentți, conferind astfel conducerii mai puține motive de a încerca să exagereze această cifră. În acest caz limitele pragului de semnificație pot fi ridicate.

Estimări preliminare în planificarea pragului de semnificație

Estimări preliminare în situațiile financiare. Ne referim la estimări ale materialității realizate în timpul planificării auditului. Sunt două modalități în care auditorul poate utiliza pragul de semnificație. Prima este în cadrul planificării auditului, iar a doua este în evaluarea dovezilor în timpul derulării auditului. În ceea ce privește planificarea, auditorii trebuie să realizeze estimări preliminare ale pragului de semnificație deoarece:

Există o relație inversă între sumele din situațiile financiare pe care auditorii le consideră a fi semnificative și timpul de lucru necesar depus care să dovedească corectitudinea situațiilor financiare.

De exemplu, dacă auditorul consideră suma de 8.000 € a fi semnificativă pentru situațiile financiare, o anumită perioadă de timp și efort trebuie depuse pentru a aduna dovezi asupra conturilor. Pe de altă parte, dacă pragul de semnificație este redus la 3.000 € trebuie timp și efort suplimentar pentru a aduna dovezile necesare. Motivul constă în faptul că depistarea erorilor ne semnificative se realizează mai dificil decât depistarea erorilor de o importanță ridicată.

Astfel, auditorii trebuie să acorde o deosebită considerație în stabilirea estimărilor preliminare ale pragului de semnificație în planificarea auditului. Dacă suma de bani a pragului de semnificație este stabilită prea sus, auditorul poate omite greșeli semnificative și să redacteze o opinie cu privire la situațiile financiare denaturată din punct de vedere al pragului de semnificație.

Auditorul, în cazul nostru, ar trebui să aleagă pragul de 8.000 € ca estimare preliminară a pragului de semnificație, având în vedere efortul în planificarea auditului.

Acesta este cel mai mic prag de semnificație și asigură că auditorul va aduna suficiente dovezi pentru a formula următoarea declarație:

Riscul de audit este acceptabil, astfel că totalul veniturilor nu este denaturat cu mai mult de 8.000 € iar situațiile financiare nu sunt deformate din punct de

vedere al pragului de semnificație.

De ce trebuie ca auditorul să aleagă ca prag de semnificație 8.000 €? Pentru că denaturările din anumite situații financiare este posibil să determine și alte deformări în alte situații financiare. Selectând pragul de 8.000 € auditorii își extind efortul, astfel încât să aibă un risc de audit redus:

- **Activele nu sunt denaturate cu mai mult de 109.600 €**
- **Acțiunile nu sunt denaturate cu mai mult de 46.400 €**

Estimări preliminare pentru conturi.

Deși auditorii redau o opinie asupra situațiilor financiare în general, ei trebuie să auditeze și conturile pentru a aduna dovezi suficiente pentru stabilirea opiniei. Aceasta înseamnă că estimările preliminare ale pragului de semnificație pentru planificarea auditului trebuie împărțite pe conturi care sunt examinate și aparțin situațiilor financiare. Porțiunea de semnificație alocată conturilor este denumită *eroare tolerabilă* pentru acel cont. Prin eroare tolerabilă se înțelege partea din pragul de semnificație a situațiilor financiare alocată conturilor în scopul planificării auditului.

Sunt mai multe modalități prin care pragul de semnificație al situațiilor financiare poate fi repartizat conturilor. O modalitate este aceea de a împărți cantitatea de semnificație între conturile care ar fi afectate de denaturările din situațiile financiare.

Pe ce considerente ar trebui făcută această repartizare? O posibilitate este aceea de a repartiza fiecărui cont procentul din 8.000 € care reprezintă procentul din totalul soldului contului însumat în bilanța de verificare a conturilor. De exemplu, dacă Contul curent la banca însumează 150.000 € procentul de 5 (8.000 € X 5%)

însumează 400 € iar această sumă poate fi repartizată acestui cont.

Trebuie menționat că o asemenea metodă de repartizare ignoră anumiți factori:

1. Unele conturi pot fi mult mai importante decât o arată bilanța din cauza numărului mare de tranzacții cuprins în acel cont;
2. Experiența din anii precedenți a auditorului îl poate determina pe acesta să creadă că anumite conturi conțin, mai mult sau mai puțin, un anumit număr de denaturări spre deosebire de alte conturi. Absența denaturărilor descoperite în anii precedenți poate sugera faptul că pragul de semnificație a fost repartizat mai mult acestui cont (în loc de reducerea efortului necesar).

Scurtă concluzie

După cum observăm, considerațiile privind pragul de semnificație sunt inerente în procesul de audit deoarece ajută la stabilirea procesului de colectare a probelor și la luarea deciziei dacă situațiile financiare vor fi acceptate ca fiind corect prezentate. Auditorii trebuie să folosească semnificația pentru a garanta exactitatea situațiilor financiare. Opinia despre corectitudine exprimată de către auditor presupune că pragul de semnificație a fost utilizat în stabilirea opiniei.

Deși este important, pragul de semnificație trebuie luat în considerare alături de riscul de audit, în planificarea și evaluarea auditului. Asupra acestei chestiuni vom stărui într-un articol ulterior.



Auditors can not guarantee to their clients of other users of the financial statements that these are true, correct and fair without reviewing them. To guarantee them means that the auditors review each transaction for the period and concluded that all the accounting records were correctly stated, reflected, classified and recorded in the financial statements. This would be impossible to do.

It is well known that the auditors can not review each transaction reflected in the financial statements, they being willing to accept a reduced number of errors. How many errors or omissions is an auditor willing to accept in the financial statements in order to present a correct opinion on them?

This question is extremely difficult and its answer resides in a concept called materiality, defined as follows: "the size of an item or error judged in the particular circumstances which affects or influ-

Passing over the materiality level in conducting an audit

ence the judgment of an individual".

There are two ways for an auditor to use the materiality. The first one is to use it in planning the audit, and the second one is

when assessing the evidence while performing an audit. As far as concerns the planning, auditors must use preliminary estimations for materiality because:

There is an indirect relation between the amounts in the financial statements the auditors considers as being significant and the necessary time work in order to prove the accuracy of the financial statements.

The considerations of the materiality are inherent in the audit process because they help to determine the time necessary for collecting the evidences and to make a decision if the financial statements are accepted as being accurate. Auditors must use **significance** in order to guarantee the accuracy of the financial statements. Opinion on accuracy expressed by the auditor's starts from the assumption that the **materiality level** has been used.

Comment on dépasse le seuil de signification dans la coordination d'un audit financier

Les auditeurs ne peuvent pas garantir aux leurs clients ou aux autres utilisateurs des états financiers que ceux-ci sont corrects, exactes, précis, sans les avoir examinés. La garantie signifierait que les auditeurs ont examiné chaque transaction de la période dans laquelle la comptabilité a été établie et ont conclu que tous les enregistrements comptables ont été correctement effectués, réfléchis, classifiés et compris dans les états financiers. Une telle action serait impossible à accomplir.

On le sait que les auditeurs ne peuvent pas examiner chaque transaction réfléchi dans les états financiers, ceux-ci étant disposés à accepter une valeur réduite d'er-

reurs. Combien d'erreurs ou omissions sont prêts les auditeurs à accepter dans les états financiers, de manière qu'ils se fassent une opinion juste sur ceux-ci ?

Cette question est très difficile et elle trouve sa réponse dans le concept appelé seuil de signification, définit comme:

La grandeur d'une omission ou d'une déclaration erronée de l'information comptable, qui dans certaines circonstances fait que le jugement rationnel d'une personne soit changé ou influencé.

Il y a deux modalités dans lesquelles l'auditeur peut utiliser le seuil de signification.

La première se trouve au cadre de la planification de l'audit et la deuxième dans l'évaluation des épreuves pendant le déroulement de l'audit. En ce qui concerne la planification, les auditeurs doivent réaliser des estimations préliminaires du seuil de signification parce que:

Il y a une relation inverse entre les sommes des états financiers que les auditeurs considèrent être significatifs et le temps de travail nécessaire déposé qui fasse preuve de la fidélité des états financiers.

Les considérations concernant le seuil de signification sont inhérents dans le processus d'audit parce qu'elles aident à l'établissement du processus de collecte des épreuves et de prendre des décisions si les états financiers sont acceptés comme étant correctement présentés. Les auditeurs doivent utiliser la signification pour garantir l'exactitude des états financiers.

L'opinion sur la correctitude exprimée par l'auditeur suppose que le seuil de signification a été utilisé dans l'établissement de l'opinion.

Directiva a VIII-a europeană, un pas important pentru redobândirea încrederii investitorilor



Mircea BOZGA,
Senior Manager
PricewaterhouseCoopers

Directiva a VIII-a constituie un pas binevenit spre convergența cadrului global de supraveghere a raportărilor financiare, ea reprezentând pentru mediul de afaceri european ceea ce Sarbanes-Oxley reprezintă pentru entitățile înregistrate la Comisia de Valori Mobiliare – Securities and Exchange Commission (SEC) din Statele Unite ale Americii: un set complex și cuprinzător de reforme axat pe redobândirea încrederii investitorilor.

La data de 11 octombrie 2005, Consiliul ECOFIN (Afacerilor Economice și Financiare) a ajuns la un acord politic cu privire la Directiva a VIII-a. Acesta va adopta Directiva VIII-a, fără a mai fi discutată, la proxima întrunire a Consiliului, urmând a fi publicată și, în final, adoptată în martie 2006.

Care sunt, pe scurt elementele directivei, importante pentru profesia noastră:

- **Înregistrarea** (Articolele 15-20): Statele Membre se vor asigura că auditorii statutari și firmele de audit sunt înregistrate într-un registru public în format electronic și că informațiile de înregistrare sunt actualizate. Pentru firmele de audit, registrul trebuie să indice mărimea firmei de audit prin indicarea numărului de auditori statutari angajați sau asociați ca parteneri sau în alt mod ai firmei de audit. Registrul trebuie să cuprindă informații referitoare la proprietari sau la membrii conducerii firmei de audit și să includă informații referitoare la apartenența la o rețea.
- Furnizarea de **servicii suplimentare, altele decât cele de audit**: directiva

pornește de la abordarea pe baza riscurilor și măsurilor de protecție privind independența stabilită în Europa și evită interzicerea furnizării unor astfel de servicii. Articolul 22 stipulează că „un auditor statutar sau o firmă de audit nu va efectua un audit statutar dacă există vreun interes financiar direct sau indirect, relații de angajare, de afaceri sau alt tip de relații între auditorul statutar, firma de audit sau rețea - inclusiv oferirea de servicii suplimentare, altele decât cele de audit – și entitatea auditată, despre care o terță parte interesată și informată ar ajunge la concluzia că independența auditorului statutar sau a firmei de audit este compromisă”. Responsabilitatea cu privire la asigurarea independenței auditorului aparține Statelor Membre.

- Directiva introduce utilizarea **Standardelor Internaționale de Audit** în UE (Articolul 26). Statele Membre vor cere auditorilor statutari și firmelor de audit să efectueze auditurile statutare în conformitate cu standardele internaționale de audit adoptate de Comisie. Statele Membre pot aplica un standard național de audit atâta timp cât Comisia nu a adoptat un standard internațional de audit care se referă la aceeași problemă. Statele Membre pot numai să impună proceduri sau cerințe de audit în plus față de acestea sau în cazuri excepționale prin eliminarea unor părți din standardele internaționale de audit doar dacă acestea decurg din cerințe naționale legale specifice referitoare la aria de aplicabilitate a auditului statutar. Statele



Membre pot impune cerințe suplimentare referitoare la auditul statutar al conturilor anuale și consolidate pentru o perioadă de doi ani după ce a expirat perioada de transpunere.

- **Deplina responsabilitate** (Articolul 27): Statele Membre se vor asigura că în cazul unui audit statutar al conturilor consolidate ale unui grup de societăți:

- auditorul grupului poartă deplina responsabilitate pentru raportul de audit în legătură cu conturile consolidate;
- auditorul grupului efectuează o verificare și păstrează documentația verificării lui sau ei pentru activitatea efectuată de auditorul(ii) unei terțe țări, auditorul(ii) statutar(i), entitatea (entitățile) sau firma(ele) de audit ale unei terțe țări pentru scopul auditului grupului. Documentația păstrată de auditorul grupului va fi adecvată pentru ca autoritatea competentă relevantă să verifice în mod corespunzător activitatea auditorului grupului.

- Articolul 32 al directivei prezintă măsurile de coordonare a mecanismelor de **supraveghere** în UE. Statele Membre vor organiza un sistem eficient de supraveghere publică pentru auditorii statutari și firmele de audit în baza principiilor următoare:

- toți auditorii statutari și toate firmele de audit trebuie să facă obiectul supravegherii publice.
- sistemul de supraveghere publică trebuie să fie guvernat de nepracticieni care au cunoștințe în domenii relevante pentru auditul statutar. Statele Membre pot totuși permite unei minorități de practicieni să fie

implicați în guvernarea sistemului de supraveghere publică. Persoanele implicate în guvernarea sistemului de supraveghere publică trebuie să fie selectate printr-o procedură de nominalizare independentă și transparentă.

- sistemul de supraveghere publică trebuie să aibă responsabilitatea finală pentru supravegherea:

- aprobării și înregistrării auditorilor statutari și firmelor de audit, și
- adoptării standardelor privind etica, sistemului de control intern al calității al firmelor de audit și al auditului, și
- pregătirii continue, asigurării calității și sistemele de investigație și disciplină.

- Sistemul de supraveghere publică trebuie să aibă dreptul, acolo unde este necesar, să efectueze investigații asupra auditorilor statutari și firmelor de audit și trebuie să aibă dreptul de a lua măsuri adecvate.

- Procedurile de **numire** (Articolele 37 și 38) a auditorilor statutari sau a firmelor de audit trebuie să fie astfel stabilite încât să asigure independența auditorului statutar sau a firmei de audit față de cei care întocmesc situațiile financiare ale entității auditate. Directiva introduce principiul conform căruia auditorii statutari sau firmele de audit pot fi demisi doar acolo unde există motive temeinice pentru care auditorul statutar nu este în măsură să finalizeze auditul. Motivele privind **demiterea** și demisia trebuie prezentate autorităților responsabile pentru supravegherea publică.

- Auditorii trebuie să publice un **raport anual privind transparența**, care include o descriere a structurii juridice, a deținerii acesteia și a rețelei, acolo unde o firmă de audit aparține unei rețele, o descriere a structurii guvernantei firmei de audit; o descriere a sistemelor interne de control al calității ale firmei de audit și o declarație a organului administrativ sau a managementului privind eficacitatea funcționării acestuia; o indicare a momentului când a avut loc ultima verificare a asigurării calității, o listă cu en-

titățile de interes public pentru care au fost efectuate audituri statutare în ultimul an de către firma de audit; o declarație în legătură cu practicile privind independența firmei de audit care confirmă, de asemenea, că a avut loc o verificare internă a modului în care a fost respectată independența; o declarație privind politica pe care o urmează firma cu privire la pregătirea profesională a auditorilor statutari, informații financiare care arată importanța firmei de audit, cum ar fi cifra totală de afaceri divizată pe onorarii din auditul statutar al conturilor anuale și consolidate și onorarii percepute din alte servicii de asigurare, servicii de consultanță fiscală și alte servicii care nu sunt de audit; informații privind baza pentru remunerarea partenerilor. (Articolul 40)

- **Comitetul de audit.** Directiva permite o flexibilitate semnificativă pentru Statele Membre în ce privește modul de implementare a prevederilor privind comitetul de audit. Articolul 41 stipulează ca entitățile de interes public să aibă un comitet de audit. Comitetul de audit, printre altele:

- va monitoriza procesul de raportare financiară;
- va monitoriza eficacitatea controlului intern al companiei, auditului intern, unde este cazul, și sistemelor de managementul riscurilor;
- va monitoriza auditul statutar al conturilor anuale și consolidate;
- va verifica și monitoriza independența auditorului statutar sau firmei de audit și, în special, oferirea de servicii suplimentare entității auditate.

Auditorul statutar sau firma de audit trebuie să raporteze comitetului de audit asupra problemelor importante care decurg din auditul statutar, în special în legătură cu punctele slabe semnificative din controlul intern în legătură cu procesul de raportare financiară.

- **Rotație:** Articolul 42 al directivei prevede că Statele Membre se vor asigura că partenerii cheie responsabili pentru efectuarea auditului statutar se vor roti la o perioadă maximă de șapte ani de la data numirii și li se va permite să participe la auditarea entității auditate din nou după o perioadă de minim doi ani.

Totuși, preambulul 20C, care este un memorandum explicativ al directivei, menționează că Statele Membre pot impune rotația firmei atunci când acestea consideră acest lucru ca fiind adecvat.

- Articolele 44-47 se referă la **aspectele internaționale** ale Directivei: auditorii și/sau entitățile de audit din țări care emit rapoarte de audit pentru companii ale căror valori mobiliare sunt tranzacționate în UE trebuie să fie înregistrate în UE și să facă obiectul unor sisteme de supraveghere publică, asigurare a calității și investigație și sancțiuni. Prevederile stipulează că numai auditorii sau firmele de audit care îndeplinesc cerințele echivalente directivei pot fi înregistrați. Directiva permite scutirea de la înregistrare, supraveghere, asigurarea calității și investigații și sancțiuni doar dacă firmele de audit din țări fac obiectul unor sisteme echivalente de înregistrare și supraveghere. O obligație importantă reprezintă tratamentul reciproc al Statelor Membre de către terța țară.

Cititorii interesați regăsesc în CD-ul anexat la revistă traducerea integrală în limba română a Directivei a opta europene.



„Pentru implementarea IFRS este recomandabilă o abordare cumpănită !“

Interviu cu
Anne MOLINEAUX,
consultant al Băncii Mondiale

Recent, s-a aflat în țara noastră doamna Anne MOLINEAUX, consultant din partea Băncii Mondiale, pentru a discuta cu oficialitățile române aspecte legate de implementarea IFRS și aplicarea Directivei a opta a U.E.. Prilej cu care doamna Anne MOLINEAUX a acordat un interviu în exclusivitate revistei „Audit financiar“.

Care sunt obiectivele concrete ale activității dumneavoastră în România?

După cum știți, România implementează un Plan de Acțiune pe Țară pentru îmbunătățirea raportării financiare. Am fost selectată în calitate de consultant pentru a oferi asistență în implementarea Planului de Acțiune pe Țară și pentru a aborda o serie de aspecte convenite de comun acord cu Consiliului Contabilității și Raportării Financiare (CCRF). Aceasta implică colaborarea cu alți membri ai Consiliului Contabilității și Raportării Financiare, și anume, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, Comisia pentru Supravegherea Asigurărilor, Banca Națională a României, Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România și

Camera Auditorilor Financiar din România.

Am fost selectată pentru a oferi asistență pentru elaborarea politicii în domeniul contabilității pe baza experienței altor țări în acest domeniu. Sunt aici nu pentru a lua decizii, ci pentru a ajuta instituțiile relevante românești să ia deciziile necesare. Ar trebui să fiu în România pentru 60 de zile în trei etape, prima în ianuarie – februarie, cea de-a doua vizită urmează să fie în martie, iar cea de-a treia în aprilie – mai. Din câte am putut vedea, CCRF a înregistrat progrese de la elaborarea Planului de Acțiune pe Țară.

Există două aspecte principale ale activității mele în România – implementarea Directivei a opta propuse de U.E. și implementarea IFRS în România pentru entitățile de interes public. Ambele acțiuni, dacă sunt bine implementate, vor îmbunătăți raportarea financiară în România.

Se discută în prezent despre necesitatea organizării supravegherii activității de audit. Care sunt tendințele europene și ce ar trebui să avem în vedere noi, românii?

Am participat la o ședință a CCRF și am discutat despre supravegherea publică și despre implementarea Directivei a opta. Directiva a opta nu este încă finalizată, dar ceea ce se regăsește în proiectul de legislație la momentul de față

este aproape final. Mă refer la versiunea din 30 septembrie 2005. Directiva cere ca fiecare țară să stabilească un sistem de supraveghere publică a auditorilor și se accentuează că ar trebui să fie un sistem care să constituie o legătură între instituțiile din România și să fie, de asemenea, în legătură cu supravegherea auditului în Europa.

Să discutăm puțin despre cum ar trebui să fie supravegherea publică și de ce este important să existe o astfel de supraveghere. Acest lucru s-a schimbat pe tot cuprinsul Europei. Unele țări au implementat deja un asemenea sistem de supraveghere înainte de modificarea Directivei a opta. Fiecare țară a cunoscut scandaluri comerciale. Eu sunt australiancă și în Australia am avut o experiență neplăcută cu o companie de asigurări care a dat faliment. Fără asigurări, transporturile au fost afectate, asigurările auto au fost afectate și forța de muncă a fost afectată. Europa a avut multe alte experiențe asemănătoare, precum Ahold sau Parmalat.

S-a considerat că pentru a evita astfel de experiențe ar trebui îmbunătățită monitorizarea activității auditorilor, iar raportarea financiară ar trebui, de asemenea, îmbunătățită. Pentru a face ca raportarea financiară să fie mai transparentă, majoritatea țărilor revizuiesc situațiile financiare atunci când sunt transmise la organismele de supraveghere.

Pentru auditori, modul tradițional de monitorizare a activității de audit era prin auto-reglementare. Profesia își monitoriza ea însăși activitatea desfășurată de auditori. Unele țări folosesc un sistem de verificare colegială, dar verificarea colegială nu mai este considerată ca fiind adecvată pentru întărirea supravegherii auditorilor. Supravegherea se referă la control, înregistrare și educație. Multe țări au restructurat-o sau sunt în curs de restructurare pentru a avea o supraveghere mai bună și mai independentă. Spre exemplu, Lituania a înființat un astfel de sistem de supraveghere a raportării financiare care acoperă și procesul de disciplină. Și, totuși, pentru a respecta cerințele propunerii din Directiva a opta, multe alte schimbări vor fi necesare.

În Marea Britanie avem Consiliul Raportărilor Financiare (FRC) care supraveghează raportarea financiară, auditul și profesia. Supravegherea auditorilor se face împreună cu organismele profesionale în probleme legate de investigație și disciplină. FRC supraveghează și calitatea activității profesioniștilor și în acest domeniu colaborează cu organizațiile profesionale. Fiecare țară are o structură și un mecanism oarecum diferite. Ceea ce va face CCRF este să evalueze situația actuală și să stabilească modelul care se potrivește cel mai bine pentru România.

Recent, am participat la o videoconferință REPARIS unde s-a discutat despre supraveghere și unde a reieșit clar că există moduri diferite de a implementa supravegherea. Aici în România aveți două organisme profesionale, CECCAR și CAFR, unul pentru contabilitate și unul pentru audit. În Marea Britanie sunt cinci organisme profesionale, toate ocupându-se atât de contabilitate, cât și de audit. Atunci când avem structuri diferite, bineînțeles că apar și modele diferite. România va trebui să aleagă cel mai bun model, care se po-



trivește mediului din România.

De asemenea, atunci când România va deveni membru al Uniunii Europene va trebui să recunoască auditorii autorizați de alte State Membre, astfel încât autorizarea auditorilor va reprezenta una din modificările care vor fi necesare. Există o mulțime de alte lucruri care trebuie făcute. Vor fi modificări ale mai multor legi, cum ar fi Legea Societăților Comerciale, Legea Contabi-

lității și Legea Auditului. Și Camera Auditorilor va trebui să se schimbe. Pe tot cuprinsul Europei, fiecare țară caută să determine ce sistem să adopte. Unele dintre ele sunt mai avansate; totuși, aceasta reprezintă o oportunitate de a întări auditul.

Din experiența dumneavoastră, ce considerați că este determinant pentru efectuarea unui audit de bună calitate?

Aplicarea Standardelor Internaționale de Audit emise de Federația Internațională a Contabililor asigură efectuarea unui audit de bună calitate. Ele sunt standarde bazate pe principii și cer auditorilor să aplice raționamentul profesional.



Aplicarea Standardelor Internaționale de Audit emise de Federația Internațională a Contabililor asigură efectuarea unui audit de bună calitate. Ele sunt standarde bazate pe principii și cer auditorilor să aplice raționamentul profesional. Unul dintre cele mai importante aspecte în audit îl constituie independența auditorului. Cu cât este mai mică firma de audit cu atât este mai greu să rămână independent. Nu este greșit ca un auditor să ofere consultanță în legătură cu anumite aspecte referitoare la modul de întocmire a situațiilor financiare, dar este greșit ca auditorul să întocmească sau să ajute la întocmirea situațiilor financiare.

Metodologiile de audit sprijină calitatea activității de audit. Firmele mari au metodologii foarte bine stabilite, pe care personalul lor angajat le urmează. Ele iau, de asemenea, măsuri pentru ca personalul lor să fie pregătit și să fie la curent cu noile reglementări, pentru a veni în sprijinul calității serviciilor pe care le oferă. Fiecare auditor trebuie să planifice auditul pentru a asigura calitatea auditului. Unele firme mai mici nu consideră că este necesar să facă planificarea auditului deoarece cred că sunt aproape de audit și de activitatea de audit. Acest lucru nu este adevărat. Ele trebuie să planifice auditul și, în afară de aceasta, trebuie să evalueze riscul de audit.

Această planificare are ca rezultat un program clar de planificări pe care trebuie să le efectueze, cu nivele clare de semnificație și cu o evidentă luare în considerație a amenințărilor pentru independența auditului și a măsurilor de protecție necesare.

În opinia dumneavoastră, care sunt cerințele pe care trebuie să le îndeplinească un organism de supraveghere publică la nivel național?

În noul mediu de supraveghere, fiecare raționament de audit trebuie susținut de documentația aferentă. Organismul de supraveghere trebuie să revizuiască dosarele de audit și să evalueze calitatea auditului și a acelor raționamente. IFAC a emis Standardul Internațional de Control al Calității 1, care se concentrează asupra calității. Acest standard a fost adoptat la nivel global pentru a îmbunătăți calitatea auditului. Mai mult, nivelul onorariilor de audit trebuie să fie suficient pentru a permite un timp adecvat, proceduri și activități de audit adecvate. În multe țări, onorariile de audit trebuie prezentate în raportul anual și trebuie prezentate separat, de asemenea, onorariile plătite auditorului pentru alte servicii.

Ce comportament ați recomanda vizavi de de implementarea IFRS?

Standardele Internaționale de Raportare Financiară sunt folosite în multe jurisdicții. Totuși, trebuie să ne amintim că Standardele Internaționale de Audit nu au fost elaborate pentru a fi aplicate pentru entitățile mici, ci, mai degrabă, pentru entitățile mari. Implementarea IFRS nu este o sarcină ușoară. În Marea Britanie s-a luat decizia unei abordări cumpănite. Companiile cotate la bursă sunt cele care vor aplica IFRS în primul rând. Apoi, o filială a unei companii poate alege să aplice IFRS. Alte țări au adoptat IFRS ca standarde naționale de contabilitate aplicabile pentru toate entitățile care fac raportări, inclusiv pentru cele din sectorul public, pentru organizațiile non-profit. Acest lucru s-a dovedit a fi dificil deoarece ele nu au fost întocmite pentru a fi folosite de acest gen de entități. Abordarea cumpănită este o abordare bună și România pare să adopte și ea o abordare cumpănită.

Multe modificări pentru raportarea financiară converg într-o singură direcție: să sporească încrederea în raportarea financiară. La urma urmei, eșecurile corporațiilor au redus încrederea în audit și în raportarea financiară. Supravegherea Publică va restabili încrederea în activitatea auditorilor financiari.

*Interviu realizat de
Cornelia STĂNESCU*

audit FINANCIAR

For IFRS implementation a measured approach is recommended!

Recently Mrs Anne Molyneux, World Bank consultant, visited our country in order to discuss with the Romanian authorities issues related to the IFRS implementation and the implementation of the proposed EU Eighth Directive.

With this opportunity, Mrs. Anne Molyneux agreed with an interview, exclusively for the "Financial Audit" Magazine.

What are the objectives of your activity in Romania?

There are two main aspects for my activity in Romania – implementation of the proposed EU Eighth Directive and IFRS implementation in Romania for the public interest entities. Both actions, if well implemented, will improve the financial reporting in Romania.

Based on your experience, what do you consider as being decisive for a good quality audit?

The application of the International Standards on Auditing issued by the International Federation of Accountants helps to ensure a good quality audit. They are principles based standards and require auditors to exercise their professional judgment.

What would you recommend as far as concerns IFRS implementation?

International Financial Reporting Stan-

dards are used in many jurisdictions. Still, we have to remember that the IFSR were meant to be used by the large entities, not by the small ones. Implementing IFRS it is not an easy task. In the United Kingdom the decision made was to take a measured approach. First of all, listed companies must apply IFRS Other countries adopted IFRS as national accounting standards applicable for all reporting entities, including public sector, not for profit organizations. This has proved difficult because IFRS were not written for these kinds of entities. The measured approach is a good approach and Romania seems to adopt a measured approach, too.

Many changes to financial reporting converge in one direction – to increase the trust in the financial reporting. At the end of the day, the corporate collapses have reduced trust in audit and in financial reporting. Public Oversight will restore the trust in the work of auditors.

Récemment, Madame Anne Molineaux, consultant de la Banque Mondiale, a visité notre pays pour discuter avec les autorités roumaines sur quelques aspects liés à l'implémentation des IFRS et l'application de la Huitième Directive de l'Union Européenne. À cette occasion Madame Anne Molineaux a accordé une interview en exclusivité pour la revue «Audit Financier».

Quelles sont les objectives concrètes de votre activité en Roumanie?

Il y a deux aspects principaux de mon activité en Roumanie – l'implémentation de la Huitième Directive proposée par l'UE et l'implémentation des IFRS en Roumanie pour les entités à l'intérêt publique. Toutes les deux actions, si elles sont bien implémentées, vont améliorer le rapport financier en Roumanie.

En parlant de votre expérience, qu'est-ce que vous considérez déterminant pour la réalisation d'un audit de bonne qualité?

Pour implémenter les IFRS il est recommandable une approche équilibrée!

L'application des Standards Internationaux d'Audit émis par la Fédération Internationale des Comptables assure un audit de bonne qualité. Ils sont des standards basés sur des principes et demandent aux auditeurs d'appliquer le raisonnement professionnel.

Quel est le comportement que vous recommanderiez en ce qui concerne l'implémentation des IFRS?

Les Standards Internationaux de Rapport Financier sont utilisés dans beaucoup de juridictions. Cependant, on doit se souvenir que les Standards Internationaux d'Audit, n'ont pas été élaborés pour être appliqués pour les petites entités, mais

plutôt pour les grandes entités. L'implémentation des IFRS n'est pas une tâche facile. En Grande Bretagne on a pris la décision d'une implémentation équilibrée. Les sociétés qui font appel à l'épargne publique sont les premières qui vont appliquer les IFRS. Puis, une filiale d'une compagnie peut choisir si elle va appliquer les IFRS. Autres pays ont adoptés les IFRS comme standards nationaux de comptabilité applicables pour toutes les entités qui font des rapports, inclusivement pour celles du secteur publique, pour les organisations non-profit. On a vu que cette chose est difficile parce qu'ils n'ont pas été établis pour être utilisés par ce sorte d'entités. L'approche équilibrée est une bonne approche et la Roumanie semble d'adopter elle aussi une telle approche.

Beaucoup de modifications pour le rapport financier convergent dans une seule direction: l'accroissement de la confiance dans le rapport financier. À la fin du fond, les échecs des corporations ont diminué la confiance dans l'audit et dans le rapport financier. La surveillance publique va rétablir la confiance dans l'activité des auditeurs financiers.

IFRS: Indicatori economici promovați în interesul investitorilor

Alexandru
RUSOVICI

Înțelegerea și aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară au adus în atenția auditorilor, a analiștilor financiari, a consultanților în plasamente financiare și, desigur, a utilizatorilor nu numai noi standarde de audit și de contabilitate, ci și noi seturi de indicatori economici, din care am reținut câțiva. În numerele viitoare ale revistei vom continua.

1. „**EBITDA**”, prescurtarea prin folosirea inițialei, a cinci cuvinte din limba engleză, respectiv:

Earnings - profit; câștiguri;
Before Interests – fără, minus dobânzi;
Taxes – taxe, impozite;
Depreciations – deprecieri (pierderi de valoare); **Amortizations** - amortizări

Cuvintele reunite redau unul din indicatorii financiari cei mai folosiți în piața de capital, precum și de societățile cotate. La noi în țară, Ministerul Finanțelor Publice nu l-a folosit pentru că nu era direct interesat. Bursa de Valori și Comisia Națională a Valorilor Mobiliare probabil l-au scăpat din vedere. Din aceste cauze contabilitatea și fiscalitatea l-au neglijat, ceea ce i-a ajutat să rămână încă întregi și fiabili.

În limbaj financiar comun acest indicator exprimă veniturile din exploatare, anterior afectării acestora de cheltuielile financiare, impozite, amortismente și provizioane. Pentru acest considerent, referențialul IFRS, cu fața spre investitori, îl folosește ca bază de plecare și pentru alți indicatori economici

Prezentat schematic, indicatorul economic „**EBITDA**” are următoarea structură:

- **Venituri de activități comune**
 - Costul vânzărilor
- **Marja brută**
 - costurile comerciale
 - costurile pentru cercetare și dezvoltare
 - cheltuieli administrative
 - + alte venituri operaționale
 - alte cheltuieli operaționale
- **Rezultat, înainte de dobânzi, impozite, amortismente și provizi-**

oane = **EBITDA**

2. Al doilea indicator economic recomandat de standardele IFRS este „**EBIT**”, - *Earning Before Interests and Taxes* - o formă prescurtată a indicatorului precedent, din care au fost eliminate amortizamentele și cheltuielile pentru provizioane. În examinarea situațiilor financiare este mai puțin folosit întrucât a creat opinii și practici divergente în standardizarea și convergența standardelor contabile. Exemplele cel mai des folosite pentru această justificare constau în modul în care sunt luate în considerare amortizările și deprecierile din contul „*Diferențele din achiziții*”, evidențiate în contabilitate:

- cu caracter sistematic și cu regularitate în referențialul IAS/IFRS până în anul 2002;
- în mod punctual și care fac obiectul unui test de depreciere, începând din anul 2003.

3. Al treilea indicator este „**Rezultatul net**” (*parte a grupului*), un indicator semnificativ în analiza rezultatelor financiare și în prezentarea situațiilor financiare. În Standardul IAS 33 „*Rezultatul pe acțiune*” este prezentat cu următoarea structură:

- **Rezultat înainte de dobânzi, impozite și taxe (EBIT)**
 - Rezultatul activităților abandonate înainte de impozit
- Cota – parte în rezultatul net al entităților din cadrul grupului calculat după metoda globală. Rezultat înainte de interese financiare și impozite
 - Cheltuieli financiare nete
- **Rezultatul global înainte de impozit**

- Impozite
- **Rezultat după impozit**
 - Interese minoritare
- **Rezultat net**

4. Indicatorii de flux se înscriu în al patrulea rând și au ca obiectiv analiza trezoreriei prezentată pe larg de IAS – 7. În ansamblul situațiilor financiare, informațiile cuprinse în situația *Variațiilor fluxurilor de trezorerie* prin construcție și structurarea intrărilor și ieșirilor de numerar pe cele trei direcții cunoscute: exploatare, investiții și finanțare completează informațiile financiare furnizate de Contul de profit și pierdere.

De asemenea, valoarea informativă ridicată a acestei situații provine și din modul în care a fost concepută, caracterul prospectiv și posibilitatea de a fi analizată pe cele trei segmente, sporindu-i utilitatea. De exemplu:

4.1. Analiza fluxurilor de trezorerie din exploatare:

Are la bază rezultatul net, la care se adaugă dotațiile nete pentru amortismente și provizioane la activele imobilizate; se scade partea mai mare sau mai mică din valoarea cesiunilor de active și se degajă nevoile de fond de rulment, în felul următor:

Rezultat înainte de impozit

- Impozite
- Amortismente și provizioane
- Variații în provizioanele pe termen lung
- Plusuri sau minusuri din activele pe termen lung
- Variația stocurilor
- Variația creanțelor
- Variația datoriilor către furnizori
- Variația altor nevoi de fond de rulment

Fluxul de trezorerie provenit din activități operaționale

4.2. Fluxul de trezorerie disponibil

Este un indicator care corespunde fluxurilor de trezorerie produse de activul economic, după impozite, cheltuieli financiare și investiții. În continuare, fluxurile sunt repartizate furnizorilor de



aporturi financiare, adică acționarilor și creanțierilor, astfel:

- **Rezultatul exploatării**
 - Impozite
 - + Dotări pentru amortismente și provizioane
 - + Variații în nevoile de Fond de Rulment
 - Investiții ale perioadei

Flux de trezorerie disponibil

5. Alți indicatori financiari

Pentru analiza situațiilor financiare mai pot fi folosiți următorii indicatori expresivi:

5.1. Rentabilitatea activelor (Return on Assets - ROA)

Un indicator care exprimă rezultatul operațional obținut din activele în exploatare, care mai poartă denumirea de **Rentabilitate economică**. Se stabilește prin relația următoare:

$$\text{ROA} = (\text{EBIT} - \text{Impozite}) / \text{activ economic}$$

Unde, **activul economic** reprezintă totalul imobilizărilor nete care figurează în bilanț, la care se adaugă fondul de rulment

5.2. Rentabilitatea fondurilor proprii (Return on Equity - ROE)

Este un indicator al rentabilității financiare, destinat în special investitorilor. Se calculează prin relația:

$$\text{ROE} = \text{Venitul net (parte a grupului)} / \text{capitaluri proprii}$$

După cum se poate observa din relația de mai sus, acest indicator nu are în vedere interesele minoritare.

5.3. Rentabilitatea capitalurilor angajate:

$$\text{(Return on capital Employed - ROCE)} \\ \text{sau} \\ \text{(Return on Investments - ROI)}$$

Este un indicator semnificativ, care permite determinarea capacității activelor economice de a degaja rezultate operaționale.

Valoarea indicatorului se stabilește la o dată anumită, după care se măsoară la date diferite, modificându-și valoarea în funcție de variația rezultatului din exploatare și de amortizarea capitalului folosit.

$$\text{ROCE} = \text{Rezultat din exploatare (corectat)} / \text{capitaluri angajate}$$

Rezultatul din exploatare (*corectat*) poate fi folosit în trei feluri,

- (a) folosit ca măsură a EBIT ;
- (b) folosit ca măsură a NOPAT (Net Operating Profit after Taxes) Rezultatul operațional net după impozit;
- (c) folosit ca REMIC (Rezultat din Exploatare Micșorat cu Impozitul Corectat).

Prezintă importanță modul de calcul al rentabilității, dar mai important este să fie menținută aceeași metodă de calcul cel puțin doi ani la rând. Capitaluri angajate sunt evaluate fie la suma datoriilor financiare totale și a capitalurilor proprii, fie la activele economice.



Implicațiile fiscale ale aderării la Uniunea Europeană



Patrick LEONARD,
Tax Partner KPMG

Având în vedere că aderarea la UE va avea loc, se pare, în mai puțin de un an, atât entitățile din mediul afacerilor, cât și cei din afară vor trebui să analizeze cu grijă implicațiile fiscale ale statutului de membru UE, în timp ce Guvernul pregătește ultimele etape ale armonizării legislației fiscale românești, astfel încât aceasta să îndeplinească cerințele UE. Uniunea Europeană nu cere statelor membre o aliniere perfectă a sistemelor fiscale ale acestora și, într-adevăr, sugestiile formulate în favoarea unei centralizării mai pronunțate s-au confruntat cu proteste vehemente în unele țări UE precum Marea Britanie.

fără a exista planuri de armonizare pentru moment, deși se fac eforturi pentru ca cetățenii UE care circulă dintr-un stat membru în altul să nu fie penalizați prin obligația de a plăti de două ori aceeași contribuție. Alte măsuri semnificative luate la nivel european au fost codul deontologic al impozitării societăților comerciale din 1997, care are ca țintă eliminarea practicilor fiscale ce dăunează mediului competițional, și codul deontologic 2004 pentru prețurile de transfer.

UE nu are dreptul de a impune taxe!

Trebuie evidențiat faptul că UE nu are dreptul de a impune taxe. Drepturile de bază ale UE în domeniul fiscal pentru statele membre sunt enunțate în Articolele 90 – 93 din Tratatul de la Roma, actul fondator al Uniunii Europene. Articolul 90 interzice discriminarea fiscală care favorizează producția națională, în timp ce Articolul 93 acoperă aria impozitării indirecte și se bazează pe premisa că un anumit nivel de armonizare fiscală este necesar pentru facilitarea circulației libere a bunurilor și serviciilor, unul din principiile de bază ale UE. Primul pas important în promovarea obiectivelor Articolului 93 a fost făcut în 1977, când legislația în materie de TVA a fost armonizată,

prin stabilirea unor reguli comune pentru scutiri și rate reduse. Totuși, statele membre au libertatea de a stabili nivelul la care taxa este impusă. Un pas asemănător a fost făcut în 1992 pentru armonizarea accizelor.

Tratatul de la Roma nu conține prevederi specifice impozitării directe, ci doar permite UE să emită directive, cu scopul promovării unei coordonări mai pronunțate a legislației în statele membre, ce trebuie aprobate unanim de statele membre. Cinci astfel de directive au fost emise pentru domenii fiscale cheie ce reglementează societățile afiliate, fuziunile, asistența mutuală, dobânzile și redevențele, precum și economiile. De asemenea, cotele contribuțiilor sociale au continuat să fie stabilite de statele membre,

Sistemul fiscal românesc va păstra caracteristici specifice

Este probabil ca sistemul fiscal românesc să rețină elemente distinctive pentru viitorul apropiat și va continua să aibă multe în comun cu alte sisteme economice aflate în tranziție ce dețin caracteristici specifice. De exemplu, cota de impozitare unică de 16% pentru persoane fizice și juridice, introdusă anul trecut, reflectă caracteristicile specifice economiei românești. Sisteme similare cu cotă de impozitare unică au fost introduse în Slovacia și în țările baltice, precum și în sisteme economice din afara UE aflate în tranziție, precum Rusia și Ucraina, dar este puțin probabil ca acest experiment să pătrundă în țările membre UE de dinainte de 2004, ce dețin sis-

teme fiscale progresive. Cota unică de impozitare din România a fost introdusă la o rată cu 2% mai mică decât cea mai mică cotă din sistemul fiscal progresiv anterior, ceea ce înseamnă că toți contribuabilii plătesc un impozit pe venit mai mic, acest lucru fiind posibil în principal în virtutea faptului că în România, ca în multe sisteme economice aflate în tranziție, proporția impozitului pe venit în venitul bugetului de stat este mult mai mică decât în Europa de vest sau Statele Unite. O astfel de măsură, deși susținută de unii economiști din SUA și Marea Britanie, ar fi mult mai dificil de implementat într-o economie dezvoltată și mult mai riscantă din punct de vedere al stabilității bugetului. Astfel de diferențe esențiale între sistemele fiscale ale României și alte state membre UE vor continua să existe.

Multe măsuri au fost adoptate și mai sunt încă multe de adoptat pentru a îndeplini normele fiscale pe care UE se așteaptă să fie urmate de statele membre și în special de România pentru a putea să se alinieze la piața unică europeană din care va face parte o dată cu aderarea. Procesul alinierii la legislația fiscală europeană a implicat atât guvernul, care a trebuit să modifice legislația românească pentru a aplica „aquisul comunitar”, cât și afacerile, ce au trebuit să se adapteze la standardele UE în ceea ce privește, de exemplu, cerințele de raportare. România a desăvârșit partea fiscală a „aquisului” (Capitolul 10) în 2003, deși în ceea ce privește alte părți ale procesului de aderare România a negociat unele acorduri de tranziție. În consecință, până în 2009, României i s-a permis să aplice o rată minimă a accizelor pentru țigări, iar pentru distilarea tradițională a țuicii de către producători la scară mică a fost acordată de către UE o derogare, permițându-se aplicarea unor prevederi speciale. Totuși, în ultimele luni, guvernul a prezentat un interes sporit pentru impo-

zitatea alcoolului și a tutunului în general prin introducerea unei taxe pe viciu, care include un element direct transferabil sistemului de sănătate. României i s-au acordat de asemenea scutiri de TVA pentru transportul internațional de pasageri, precum și pentru facilități de exceptare și înregistrare a plafoanelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, ce reflectă nevoia aparte de a încuraja creșterea sectorului privat la scară mică în această economie nou ivită.

„Armonizarea” nu s-a încheiat

Cu toate acestea, la fel ca în alte domenii, încheierea capitolului fiscal al „aquisului” nu a însemnat sfârșitul procesului de armonizare a legislației în domeniu, și a monitorizării continue din partea UE. În ultimul raport pe țară din octombrie 2005, România a fost lăudată pentru progresul făcut în alinierea legislației fiscale, dar UE a și consemnat un număr de pași ce încă trebuie făcuți înaintea aderării. De exemplu, în ceea ce privește TVA-ul, deși au fost semnificate progrese în eliminarea scutițiilor ce există în legislația românească și care nu sunt conforme cu derogările, țara noastră încă trebuie să coboare limitele de înregistrare și scutire la nivelurile convenite, ce au fost stabilite în Tratatul de aderare semnat în aprilie 2005, aflat în prezent într-un proces de ratificare de către parlamentele naționale ale țărilor membre UE. Raportul de țară din octombrie 2005 a consemnat faptul că România încă trebuie să alinieze nivelul accizelor la nivelurile minime din unele domenii, în special prin introducerea unei rate reduse cu 50% pentru cultivatorii mici de fructe pentru propriul consum, precum și implementarea completă a Directivei energiei. Un sistem eficient pentru intrarea în vigoare a cotelor pentru distilarea băuturilor spirtoase din fructe pentru consum





personal va trebui de asemenea introdus, iar raportul UE a specificat că acest lucru va necesita verificări extensive asupra distilierilor mici ce există pe teritoriul țării.

Raportul de țară a specificat, de asemenea, nevoia de progres în implementarea directivelor UE referitoare la creșterea capitalului, societățile afiliate, dobânzi, redevențe și economii, deși o derogare a fost acordată până în 2011 pentru impozitarea dobânzilor și a redevențelor. România trebuie, de asemenea, să aplice Codul deontologic pentru impozitarea în afaceri până la data aderării. În timp ce raportul a specificat că este probabil ca România să îndeplinească toate cerințele legislative ale „aquisului” până la data aderării, implementarea s-a dovedit a fi o problemă și, mai mult, trebuie luate măsuri pentru îmbunătățirea aplicării, în special în ceea ce privește colectarea de TVA și accize.

Barierile vamale cu UE vor fi înlăturate

Una din cele mai semnificative schimbări ce vor avea loc când România va adera la UE va fi aplicarea legislației liberei circulații a bunurilor prin calitatea de membru la Uniunea Vamală Europeană. Aceasta înseamnă că nici o barieră vamală nu poate exista în transferul bunurilor către și din state membre UE. Acest fapt va îmbunătăți eficiența multor afaceri. De exemplu, prin permiterea unei centralizări sporite în ceea ce privește logistica. Deci, de exemplu, o companie poate construi depozite într-o singură țară și nu în mai multe, întrucât bunurile pot fi importate dintr-un stat membru în altul și apoi reexportate fără taxe vamale. România va trebui să aplice Tarifal Vamal Comun (TVC) în relația cu piețele externe, amendând ratele existente în prezent și astfel pot fi afectate costurile importurilor de bunuri în România din țări din afara UE.

Introducerea României pe piața unică europeană înseamnă că va exista un nou sistem de raportare a TVA pentru tranzacțiile ce implică achiziționarea de bunuri și servicii către și de la clienți și furnizori din alte țări UE. Acest proces va include necesitatea de a trimite noi rapoarte TVA către Uniunea Europeană și aplicarea noilor reguli de facturare când sunt trimise facturi către vămile UE.

Totuși, într-o mare măsură România a eliminat deja tarifele vamale pentru importuri și exporturi din și spre țările membre UE pentru pregătirea aderării, astfel că principala diferență va fi reducerea birocratiei întrucât nu va exista libertate vamală. România nu va adera la acordul Schengen (care a eliminat controlul vamal în cadrul UE) câțiva ani de acum înainte, așa încât granițele fizice și controlul aferent încă vor exista, în primul rând pentru controlul indivizilor (România va fi subiectul unui regim de tranziție de câțiva ani înaintea aplicării complete a legislației UE pentru libera circulație a persoanelor).

Beneficii, dar și provocări

Multe reguli de bază au fost deja stabilite de Guvernul Român și de mediul afacerilor pentru pregătirea aderării la UE. Consecințele vor fi semnificative, în principal datorită calității de membru a țării la piața unică europeană, ce va aduce multe beneficii companiilor românești prin creșterea semnificativă a piețelor potențiale, dar vor exista și provocări din cauza forței competiționale din țările actuale membre UE ce vor trebui confruntate. În consecință, este esențial ca în următoarele câteva luni Guvernul să progreseze în ultimele etape de armonizare a legislației fiscale și ca societățile comerciale să înțeleagă pe deplin noile cerințe ale calității de membru, să fie pregătite și să profite de oportunitățile pe care le oferă aderarea.

Stagiarii, în febra examenelor de acces la profesie

Prof.univ.dr
Ali EDEN

Pregătirea

În anul 2002 un număr de 2262 de candidați au devenit, în urma unui test de aptitudini profesionale, stagiați în auditul financiar.

Conform normelor de acces la profesia de auditor financiar, stagiarii au desfășurat un stagiul de trei ani sub îndrumarea unor auditori financiari. Îndrumătorii de stagiul, de comun acord cu stagiarii, au stabilit un plan de desfășurare a stagiului prin care să asigure stagiului în audit un nivel de pregătire profesională corespunzătoare accederii acestuia, în urma unui examen, la profesia de auditor financiar.

Activitatea depusă de stagiarii în audit, a fost consemnată într-un *Caiet de Practică al stagiului în activitatea de audit*. Astfel, stagiul, în conformitate cu planul de pregătire a consemnat în caietul de practică activitățile desfășurate în perioada de stagiul.

Îndrumătorul de stagiul a consemnat în Caietul de stagiul la fiecare 6 luni, evaluarea făcută activităților desfășurate de către stagiul.

Departamentul de învățământ și admitere al C.A.F.R. a efectuat anual un control al modului de desfășurare a activității stagiului consemnat în Caietul de Practică.

În perioada stagiului, stagiarii au urmat cursurile de pregătire profesională continuă privind activitatea de audit, cursuri organizate pe o tematică elaborată de C.A.F.R.

Cursurile de pregătire profesională a stagiilor au abordat problematica esențială a activității de audit financiar în conformitate cu standardele ce guvernează activi-

tatea de audit financiar. Stagiilor li s-au pus la dispoziție note de curs, pe suport electronic și tipărit, referitoare la temele abordate în cadrul fiecărei întâlniri.

Considerăm că activitățile desfășurate de către stagiarii în audit și-au atins scopul propus și anume asigurarea unui bagaj de cunoștințe, corespunzătoare pregătirii teoretice și practice în domeniul auditului financiar, care să le permită acestora abordarea cu succes a examenului de acces la profesie.

Examenele

În lunile martie-aprilie 2006 se va desfășura examenul de acces la profesie pentru stagiarii care au desfășurat o activitate continuă de pregătire timp de trei ani.

Pentru examen s-au înscris 1632 de stagiari, care au îndeplinit toate condițiile de pregătire în perioada de stagiul, exprimându-și astfel dorința de a primi calificarea de auditor financiar.

Putem considera că acest număr de înscriși reprezintă un succes, deoarece arată interesul pentru această profesie și faptul că toți cei înscriși, în ciuda dificultăților legate de un examen exigent, se simt pregătiți să îi facă față.

Examinarea candidaților care doresc să accedă la profesia de auditor financiar va consta în susținerea a trei probe scrise:

- *proba scrisă* - din disciplinele prevăzute de OUG 75/1999, republicată, art. 13, punctul a);
- *test grilă* - pentru disciplinele prevăzute de OUG 75/1999, republicată, art. 13, punctul b. Grilele vor avea

patru variante de răspuns din care un răspuns va fi corect;

– *lucrare practică de audit*

Camera Auditorilor Financiari din România a organizat activitățile premergătoare desfășurării în bune condiții a examenului de acces la profesie.

Pe pagina web a C.A.F.R. au fost prezentate tematica examenului și sursele bibliografice care să asigure pregătirea corespunzătoare a candidaților.

Au fost prezentate de asemenea toate informațiile de natură organizatorică care

să asigure derularea normală a întregii activități referitoare la desfășurarea examenului.

În speranța că, stagiarii în audit financiar, vor demonstra în cadrul examenului de acces la profesie un nivel corespunzător al cunoștințelor teoretice și practice în domeniul auditului financiar și vor accede astfel la profesia de auditor financiar, Camera Auditorilor Financiari din România depune toate eforturile pentru ca examenul să se desfășoare la înalte cote de profesionalism și exigență.



Modelul francez de audit, sursă de inspirație

Prof. univ. dr. Gheorghe POPESCU
Dr. Veronica Popescu

Despre Compania națională a comisarilor de conturi din Franța (Compagnie nationale des commissaires aux comptes - CNCC), organismul similar Camerei auditorilor financiari din România (CAFR) de astăzi, am aflat mai multe în decembrie 1996 când, participând la seminarul „Auditul financiar și evaluarea societăților comerciale”, organizat de Asociația Franceză de Standardizare în colaborare cu Institutul Român de Standardizare, am avut șansa să-l cunoaștem pe Pierre Belouse, comisar de conturi, cu peste 15 ani de experiență. Cunoștințele asimilate la acest seminar ne-au permis să finalizăm lucrarea „Procedurile controlului intern și auditul financiar”, apărută în editura Gestiunea - 1997.

Dar adevărata măreție a colegilor francezi am cunoscut-o abia în decembrie 2005 când, participând la XVIII-a Conferință Națională a Comisarilor de Conturi din Franța, am înțeles ce înseamnă o profesie consolidată și respectată, cu peste 13.000 de membrii activi, uniform distribuiți teritorial, organizați în cabinete prospere și dinamice, care își împart în mod echilibrat piața serviciilor de audit, fără polarizarea excesivă prin care noi excelăm.

Doar curiozitatea de a găsi explicația rațională a „fenomenului francez” a pieței de audit a făcut suportabilă sincera invidie față de modul de organizare a auditului în Franța.

Iată câteva din concluziile trase din analiza modelului francez de audit statutar (audit financiar cerut prin lege), cu speranța că, prin reflecțiile, observațiile și propunerile auditorilor, dar și ale reprezentanților entităților auditate din România, vom putea ca anumite aspecte ale activității de audit din Franța să le putem include și în politica CAFR, mai ales cu ocazia iminentei modificări a Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale care, urmează să fie supusă dezbaterii publice în martie 2006.

Cine trebuie să fie auditat?

În Franța în conformitate cu Codul Comercial, intră în câmpul de aplicare al comisarilor de conturi, anumite entități care sunt auditate în mod *obligatoriu*, indiferent de criteriile de mărime sau performanță, altele care sunt auditate *doar dacă depășesc* doi ani consecutivi anumite *criterii de mărime sau performanță*. De menționat că, reglementările din Codul Comercial sunt completate de: Legea nr. 84-571 (pentru Asociațiile de utilitate publică); de: Legea nr. 84- 610 (pentru Asociațiile sportive); Decretul 85-1389 (pentru Administratorii judiciari și mandatarii lichidatori); etc.

Astfel:

a) **sunt auditate obligatoriu, fără condiții de praguri de performanță:** societățile anonime; societățile în comandită pe acțiuni; societățile pe acțiuni simplificate; asociațiile emitente de acțiuni; asociațiile de utilitate publică (poșta); asociațiile sportive; administratorii judiciari și mandatarii lichidatori; băncile; Camera de comerț și industrie; Comitetul interprofesional de locuințe; Organismele de creditare și fondurile; organismele de formare profesională; partidele politice; societățile cooperative ale muncitorilor producători; societățile de asigurări; societățile mixte locale (stat-privat); gestionarii de bunuri diverse etc.

b) **sunt auditate condiționat:** societățile în nume colectiv (*); societățile în nume comandită simplă (*); SRL (*); persoane civile de drept privat (*); grupuri de interes economic (**); asociații care utilizează subvenții publice (**); societățile cooperative agricole etc.

Unde: * - două din trei praguri: bilanș 1,55 milioane EUR; cifra de afaceri 3,1 milioane EUR; 50 salariați;
** - emisiunea de obligațiuni sau peste 100 salariați;

c) **sunt auditate opțional, la cerere,** entitățile auditate condiționat, care încă nu îndeplinesc cri-

terile de mărime stabilite la punctul b), la cererea voluntară a asocierii respective entități.

Câți auditori se numesc?

Numirea unui comisar de conturi este obligatorie pentru toate entitățile care intră în câmpul de aplicare al controlului legal. În afara cazurilor particulare unde se impune numirea a doi comisari de conturi titulari, legea impune numirea unui comisar de conturi titular și a unui comisar de conturi supleant. Comisarul de conturi titular poate fi o persoană fizică sau o persoană juridică. Dacă comisarul de conturi este o persoană fizică, aceasta poartă singură responsabilitatea punerii în operă a mandatului. Dacă comisarul de conturi este o persoană juridică, aceasta trebuie să desemneze în interiorul structurilor sale un responsabil tehnic, numit și cosemnatar, care preia responsabilitatea operațională a misiunii și semnează rapoartele. Acestea vor fi de asemenea semnate și de reprezentantul legal al persoanei juridice, care poate, dacă e cazul, să fie responsabilul tehnic, dacă este abilitat să semneze și ca mandatar social.

Obligația numirii unui comisar de conturi supleant se aplică la ansamblul entităților care desemnează un comisar de conturi, fie că numirea este obligatorie, fie că este voluntară. Rolul acestui supleant este de a înlocui titularul în caz de refuz, de opoziție, de demisie sau de deces.

Numirea a doi comisari de conturi titulari care lucrează și raportează independent este obligatorie: la societățile comerciale constrânse să completeze și să publice conturi consolidate; la partidele și grupurile politice; la entitățile de credit; la entitățile publice de stat, supuse sau nu regulilor contabilității publice, din momentul consolidării conturilor. Obligația numirii a doi comisari de conturi titulari, impu-

ne obligația numirii a doi comisari de conturi supleanți, principiul fiind numirea în număr egal de comisari titulari și supleanți.

Pentru ce perioadă se numesc auditorii?

Comisarii de conturi sunt numiți pentru șase exerciții (conform Codului Comercial). Această durată este valabilă pentru mandatele comisariilor de conturi titulari și supleanți. Mandatul comisariilor de conturi expiră după reuniunea adunării generale ordinare care aprobă situațiile financiare ale celui de al șaselea exercițiu. Se poate deduce că primul exercițiu controlat de comisarul de conturi este exercițiul în curs de la data numirii. Numirea comisarului de conturi nu poate fi retroactivă. Ea nu poate, pe de altă parte, să fie extinsă tacit. Comisarul de conturi nu este un mandatar contractual al societății, ci un organ instituțional. Legiuitorul a precizat modalitățile de numire și de încetare a funcțiilor sale, care se aplică imperativ.

Principiul numirii pentru șase exerciții cunoaște două excepții: el nu se aplică nici la numirea comisarului prin decizia justiției; nici în cazul înlocuirii unui comisar de conturi în cursul mandatului.

Când comisarul de conturi este numit prin decizia judecătorului, mandatul încetează automat când adunarea generală a avut grijă să numească comisarii de conturi. Când un comisar de conturi este numit de adunarea generală înlocuind un comisar de conturi titular, el rămâne în funcție până la expirarea mandatului predecesorului său. Același regulă se aplică în cazul înlocuirii comisarului titular de comisarul de conturi supleant.

Cum se numesc auditorii?

Principiul general de numire al comisariilor de conturi răspunde la

libera alegere a entității controlate. Această libertate cunoaște în acest moment anumite limite. Important este că un comisar de conturi poate să accepte mandatul care îi este propus, prin respectarea regulilor numirii stabilite de lege și de Codul de deontologie profesională. Pe de altă parte, în cazul particular al societăților ale căror titluri sunt admise pe o piață reglementată, decizia de numire presupune o informare prealabilă a Autorității de reglementare a pieței financiare. Comisarul de conturi este totdeauna în drept să refuze mandatul care îi este propus. Acest drept de refuz îl deține atât comisarul de conturi titular, cât și cel supleant.

Când candidatura comisarului de conturi este prezentată Adunării generale a acționarilor unei persoane juridice care apelează la împrumuturi publice, comisarul de conturi trebuie să informeze Autoritatea pieței financiare, prin scrisoare recomandată cu aviz de primire, cu 15 zile înainte de ținerea Adunării generale. Autoritatea pieței financiare dă un aviz pentru candidatura comisarului de conturi. Când asupra unei candidaturi se emit rezerve din partea Autorității pieței financiare, dacă conducerea societății insistă să susțină această candidatură, trebuie să anunțe Adunarea generală despre respectivele rezerve, înainte să se pronunțe asupra acelei candidaturi. Totuși, Autoritatea pieței financiare are un cvasi-drept de veto pentru desemnarea comisariilor entităților care fac apel la împrumuturi publice.

Cum se face cunoscută numirea auditorului și acceptarea misiunii de către un auditor?

Numirea unui comisar de conturi presupune că s-a luat decizia de numire de organele competente, că

numirea este acceptată de comisarul vizat și că se fac demersurile formale de publicitate și informare prevăzute de lege.

Organul competent pentru numirea comisarilor de conturi este dependent de forma de organizare a entității auditate: pentru societățile comerciale (de capital) – adunarea generală a asociaților sau acționarilor; pentru grupurile de interese economice și alte forme de societăți – asociații, în unanimitate sau prin majoritatea fixată prin statut; asociații și fundații – organele deliberative ale persoanei juridice în condițiile fixate prin statute; asociațiile emitente de obligațiuni – adunarea asociației în condițiile de vot stabilite prin statut; administratorii judiciari – magistratul coordonator; Banca Franței – Consiliul general etc.

Modalitățile de acceptare a misiunii impun: condiții prealabile – comisarii de conturi care nu au exercitat activitatea lor în ultimii trei ani trebuie să urmeze o pregătire continuă specială, înainte de a accepta o misiune de audit; codul deontologic profesional prevede - că acceptarea misiunii este formalizată în scris; lipsa unei reglementări exprese cu privire la acceptarea misiunii – permite atât acceptarea expresă (exemplu semnarea procesului verbal al adunării generale de numire), cât și acceptarea tacită (de exemplu la începerea activității).

Numirea comisarului de conturi trebuie să facă obiectul unui număr stabilit de demersuri legale:

- comisarul de conturi trebuie să informeze Compania regională a comisarilor de conturi despre numirea sa (pentru fiecare mandat în parte), printr-o scrisoare recomandată într-un interval de opt zile;
- lista comisarilor de conturi în exercițiu trebuie să fi afișată la sediul social al entității auditate;

- numirea comisarilor de conturi titulari și supleanți trebuie să facă obiectul publicității următoare: Inserarea într-un ziar a unui anunț legal, cu precizarea numelui, prenumelui și domiciliului; depunerea la grefierul tribunalului de comerț de care aparține sediul social a două copii după procesul verbal al adunării generale, în care se consemnează numirea noilor comisari de conturi și încetarea activității pentru comisarii precedenți; înscrierea la registrul comerțului a identității și domiciliul comisarilor de conturi etc.

Cum se face recuzarea, revocarea unui auditor desemnat?

Legea din 1 martie 1984, care a transpus în dreptul francez a VIII-a Directivă a Consiliului Comunității europene cu privire la controlul legal al conturilor, a suprimat posibilitatea organelor sociale de a recuza un comisar de conturi desemnat, fără o decizie judiciară.

Persoanele abilitate să înceapă procedura de recuzare sunt: unul sau mai mulți acționari sau asociați reprezentând cel puțin 5% din capitalul social; un comitet al întreprinderii; ministerul public; Autoritatea pieței financiare etc.

Codul comercial prevede că un comisar de conturi nu poate fi revocat decât pentru un „just motiv”. Pentru curtea de apel din Paris, revocarea nu poate fi motivată decât de evenimente „permițând să suspecteze în mod serios competența comisarului, onorabilitatea sa, imparțialitatea sa sau independența sa”. Comisarii de conturi pot fi revocați din funcțiile lor printr-o decizie judiciară în caz de greșeală semnificativă sau când sunt în imposibilitatea de a-și îndeplini misiunea.

Cine se sesizează în legătură cu neîndeplinirea obligației de a organiza auditul și cum se pedepsește?

În Franța la constituire și la expirarea celor 6 ani de mandat se sesizează **Registrul Comerțului (grefierul unde se înregistrează societatea)**, pentru entitățile cu audit obligatoriu; Pentru entitățile cu audit condiționat de îndeplinirea unor criterii, se sesizează tot Registrul Comerțului (grefierul unde se depun bilanșurile).

Neorganizarea de către administrator a activității de audit se pedepsește cu **închisoare de la 2 la 6 luni sau cu amendă de 30.000 EUR**.

Cum se determină bugetul misiunilor de audit în Franța?

Comisarii de conturi care stabilesc o ofertă de buget pentru o anumită misiune trebuie mai întâi să analizeze dacă misiunea respectivă intră în câmpul de aplicare al baremului minim de timp. Baremul articolului 120 al decretului din 12 august 1969 (prezentat mai jos), nu se aplică pentru toate tipurile de misiuni și nici pentru toate categoriile de entități auditate. Astfel nu intră sub incidența baremului minim: nici misiunile de certificare al conturilor consolidate; nici misiunile temporare cu obiectiv limitat; nici societățile ale căror titluri se tranzacționează pe o piață reglementată; nici societățile de asigurări; nici băncile etc.

Pentru fundamentarea bugetului unei misiuni de audit, care intră în câmpul de aplicare al baremului minim de timp, se procedează astfel: Se determină suma totală a veniturilor de exploatare și financiare înainte de impozitare.

Totalul sumei din bilanț pentru veniturile de exploatare și financiare înainte de impozitare	Număr normal de ore de muncă
Până la 300.000 EUR	De la 20 la 35 ore
[300.000, 750.000)	30 – 50
[750.000, 1.500.000)	40 – 60
[1.500.000, 5.000.000)	50 – 80
[5.000.000, 7.500.000)	70 – 120
[7.500.000, 15.000.000)	100 – 200
[15.000.000, 45.000.000)	180 – 560
[45.000.000, 120.000.000)	300 – 700

Se identifică limitele intervalului de timp corespunzătoare misiunii de îndeplinit (conform tabelului) și se determină numărul de ore necesar punerii în operă a misiunii, în concordanță cu normele profesionale aplicabile.

Cum operează asigurarea profesională?

Auditorii negociază cu societățile de asigurări, iar societatea de asigurări plătește despăgubirea dacă la data când s-a produs prejudiciul auditorul era asigurat, indiferent când se descoperă prejudiciul, mai ales că în Franța sunt anumite prejudicii (deturnări sociale!), care nu se prescriu.

Care sunt responsabilitățile comisarilor de conturi?

Comisarul de conturi este investit cu o misiune care se referă nu numai la acționari și piețe pentru societățile cotate, ci în grade diferite la toate persoanele care dețin un interes la entitatea controlată (salariați, manageri, bănci, furnizori sau clienți). Și unii și alții așteaptă de la comisarii de conturi să facă **proba diligențelor** în munca prestată. Dacă nu se întâmplă așa, ei sunt în drept să ceară

reparația prejudiciului produs, intrând în joc **responsabilitatea civilă** a profesionistului.

Comisarii de conturi nu se limitează doar la a oferi un serviciu membrilor comunității financiare. Ei contribuie, de asemenea, la moralizarea mediului de afaceri, asigurând conformitatea cu legea și favorizând transparența informației financiare.

Comisarului de conturi i s-a stabilit printre altele obligația de a denunța faptele delictuale; astfel, legiuitorul îl face un garant al ordinii publice. De aceea, nimic nu șochează mai mult decât un comisar de conturi care omite să folosească acest rol sau care încalcă el însuși legea, angajând **răspunderea sa penală**.

a) **Răspunderea civilă:** "Comisarii de conturi sunt responsabili atât față de societate, cât și față de terți asupra consecințelor nescuzabile ale greșelilor și neglijențelor comise în exercitarea misiunilor lor".

b) **Răspunderea penală:** Infrafracțiunile specifice activității comisarilor de conturi se referă mai ales la:

- *infrafracțiuni relative la statut* (utilizarea ilicită a titlului, exercițiu ilegal, violarea incompatibilităților legale);
- *infrafracțiuni relative la exercitarea misiunii* (violarea secretului profesional; comunicarea de informații mincinoase; nede-

nunțarea faptelor delictuale; informații inexacte cu privire la deținerea de participații, preluarea controlului, suprimarea abuzivă a dreptului de subscripție etc.).

c) Răspunderea disciplinară.

În concluzie:

- *independența* comisarului de conturi este asigurată atât de alegerea sa de către adunarea generală a acționarilor sau a asociaților, cât și de durata revocabilă condiționat a duratei contractului de audit de 6 ani;
- *vigilența și responsabilitatea* comisarului de conturi sunt întărite de sancțiunile penale cu privire la necesitatea divulgării faptelor frauduloase și obligativitatea convocării adunării generale a acționarilor sau a asociaților la apariția simptomelor premergătoare incapacității de plată sau a falimentului;
- *activitatea permanentă și echilibrată* a comisarilor de conturi este asigurată prin realizarea obligatorie a auditului atât la entități mici (o societate anonimă în Franța are 7 acționari și minimum 4.500 EUR), cât și la marile companii care îndeplinesc anumite criterii de performanță;
- *calitatea activității* de audit este asigurată de onorariile rațional determinate în funcție de volumul de muncă și de o riguroasă supraveghere a unui organism independent.

Fără a pleda pentru preluarea necondiționată a modelului francez, totuși nu putem nici ignora evidența unei realități, a existenței într-un mediu de drept roman, în Europa, a unui model viabil, validat de practica de peste 40 de ani, în care nici marile fraude și nici falimentele celebre nu au zguduit mediul de afaceri ca în alte țări.

French audit model, a source for inspiration

Being amazed by the resemblance of the activity the commissaires aux comptes in France and the activity of financial auditors in Romania, we considered useful to present some characteristics of the French audit model.

In our endeavors we tried to find answers to the following questions: who should be audited, how many auditors are appointed and in what terms, the period of a mandate, which are the obligation for information and publication; how an auditor is revoked who was appointed; who inform about the obligation to organize audit which was not fulfilled and how this is punished when he/she does not fulfill the statutory obligations assumed; how it is determined the audit budget; what are the responsibilities of the commissaires aux comptes.

Although we did not make a comparative analysis of the French and Romanian model, we are convinced that the French model validated by the practice of those 40 years of activity, can be a source for inspiration in order to improve the Romanian audit model.

Etonnés par la ressemblance de l'activité des commissaires aux comptes de la France et l'activité des auditeurs financiers de la Roumanie, nous avons considérés utilement de présenter les caractéristiques du modèle français d'audit.

Le modèle français d'audit, source d'inspiration

Dans nos démarches nous avons essayé de répondre aux suivantes questions: qui doit être audité; combien d'auditeurs sont désignés et dans quelles conditions; la durée d'un mandat; quelles sont les obligations d'information et de publication; comment on doit révoquer un auditeur désigné; qui doit s'en apercevoir de n'avoir pas accompli l'obligation d'organiser l'audit et comment est puni ce-ci en cas de ne pas accomplir légalement les obligations assumées; comment on établit le budget des missions d'audit; quelles sont les responsabilités des commissaires aux comptes.

Bien que nous n'avions pas réalisé une analyse comparative entre le modèle français et le modèle roumain, nous sommes convaincus que le modèle français, validé par la pratique de plus de 40 années d'activité, peut constituer une source très importante d'inspiration pour le perfectionnement du modèle roumain d'audit.



În vizită, la cel mai vechi institut profesional contabil din lume

După cum probabil cunoașteți, ICAS a fost organizația profesională care a sprijinit Camera la crearea sa, ca parte a Programului pentru Dezvoltarea Contabilității, derulat cu finanțarea Departamentului pentru Dezvoltare Internațională (DFID) al Guvernului Marii Britanii. Programul s-a încheiat în martie 2005, dar bunele relații de colaborare cu ICAS au continuat și sperăm să continue mult timp de acum înainte.

În noiembrie 2005, Dl. Kenneth Murray, Șeful Departamentului de Relații Internaționale, a participat la lucrările seminarului organizat cu ocazia împlinirii a 5 ani de la înființarea Camerei Auditorilor Financiari din România, intitulat „Auditul financiar în România – prezent și perspective”. Vizita a avut un dublu scop: pe de o parte, participarea la această conferință, iar, pe de altă parte, efectuarea unei evaluări a activității Camerei pentru a o sprijini în demersurile sale de aderare la Federația Experților Contabili Europeni (FEE).

În februarie 2006, la invitația domnului Murray, a fost rândul delegației române, din care au făcut parte prof.univ.dr. Ion Mihăilescu, Președintele Camerei, Ruxandra Rizeanu, referent în cadrul Departamentului de Relații Internaționale și Cornelia Stănescu, din cadrul Secretariatului General al Camerei, să vadă la fața locului cum își desfășoară activitatea acest institut profesional, creat în urmă cu 152 de ani.

Vizita a fost extrem de fructuoasă și de intensă și a cuprins discuții cu viitorul Președinte al

Institutului, domnul Norman Murray, dar și cu șefii principalelor departamente din structura ICAS. Astfel, de la doamna Karen Young, Directorul executiv pentru Finanțe și operațiuni, am putut afla câte ceva despre activitatea departamentului financiar-contabil al institutului scoțian, dl. Kenneth McManus, Director adjunct al departamentului de servicii pentru membri, ne-a prezentat câteva din activitățile pe care le desfășoară institutul în sprijinul membrilor săi, iar Michelle Mullen, Șeful Diviziei pentru Investigații și Conformitate, a prezentat în câteva cuvinte activitatea acestui departament de o importanță deosebită în special în contextul evoluțiilor care au loc la nivel european și mondial ca urmare a scandalurilor financiare de genul celor de la Enron, Worldcom, Parmalat etc.

Având în vedere examenul de aptitudini profesionale pe care îl organizează Camera în această primăvară, de un real interes a fost prezentarea activității Departamentului de Educație din cadrul institutului. Am putut constata faptul că, deși Camera este la început, modul în care este organizată în România desfășurarea examenului este foarte aproape de ceea ce se întâmplă în Scoția.

O discuție extrem de interesantă a avut loc cu domnul James Barbour, Directorul pentru Contabilitate și Audit din cadrul Institutului, cu care au fost abordate teme precum aderarea Camerei la Federația Experților Contabili Europeni (FEE) sau evoluțiile care au loc pe plan euro-

Cornelia STĂNESCU

Se spune că whisky-ul cu cât este mai vechi, cu atât este mai bun. Același lucru s-ar putea spune și despre Institutul Contabililor Autorizați din Scoția (Institute of Chartered Accountants of Scotland - ICAS), care a fost o gazdă extrem de primitoare pentru delegația Camerei Auditorilor Financiari din România ce a vizitat această prestigioasă organizație profesională în Edinburgh, în perioada 12 – 15 februarie 2006.



Vizita a constituit un bun prilej de discuții și de schimb de experiență, marcând, în același timp, o deschidere a activității Camerei la nivel internațional. Camera își propune pentru viitor, o activitate mai intensă la nivel internațional în scopul intensificării relațiilor de colaborare atât cu alte institute profesionale de prestigiu din lume, cât și cu organizațiile profesionale internaționale și regionale din domeniul contabilității.

pean și internațional în domeniul auditului. Atât Norman Murray, cât și James Barbour și-au exprimat sprijinul pentru aderarea Camerei Auditorilor Financieri din România la Federația Experților Contabili Europeni.

Discuții interesante au avut loc și cu Robert Outram, Redactorul șef al Revistei CA Magazine, care a prezentat câteva aspecte din activitatea revistei institutului scoțian. Cu această ocazie s-a stabilit, în principiu, încheierea unui memorandum, în baza căruia să poată fi preluate în revista „Audit financiar” articole de interes pentru auditorii financieri din România, precum și un schimb de reviste, pe bază de reciprocitate, între cele două organizații.

Un eveniment extrem de emoționant l-a constituit înmânarea plăchetei memoriale în amintirea doamnei Aileen Beatie, fost Director pentru Contabilitate și Audit, care și-a adus o contribuție semnificativă la stabilirea activității Camerei Auditorilor Finan-

ciari din România în cadrul programului finanțat de DFID. Totodată, domnul prof.univ.dr. Ion Mihăilescu a scris câteva rânduri extrem de emoționante în cartea de condoleanțe deschisă la Institut.

Pe tot parcursul scurtei, dar intense vizite la Institutul Scoțian, dl Kenneth Muray a fost o gazdă extrem de primitoare și de atentă. În discuțiile pe care domnul Președinte le-a purtat cu distinșii noștri oaspeți a ținut să îi asigure că și în viitor Camera își va desfășura activitatea în același mod, un accent deosebit punându-se pe calitate, atât în ceea ce privește activitatea de audit, cât și activitatea Camerei în sine. De fapt, Camera a îmbrățișat încă de la crearea sa modelul anglo-saxon, luând ca model activitatea Institutului scoțian, și, așa cum sublinia și domnul Ion Mihăilescu, în tot ceea ce face Camera intenționează să reflecte, pe cât posibil, activitatea Institutului scoțian.

Comisia Europeană a creat un Forum european pentru a culege părerile „actorilor” pieței despre limitarea sarcinilor financiare ale auditorilor. Forumul va studia soluțiile inspirate de piață pentru a diminua riscurile cu ajutorul a 20 de experți care provin din domenii diferite (precum auditori, bancheri, investitori, societăți, asigurători și profesori universitari) și care posedă cunoștințe deosebite despre domeniul pe care îl reprezintă.

M. Charlie McCreevy, comisarul pentru piața internă, declara: „Nimeni nu își dorește un nou scandal care ar avea drept consecință transformarea lui Big Four (Cei patru mari) în Big Three (Cei trei mari) – mai ales cabinetele de audit, care după cum știm, doresc să-și limiteze responsabilitatea pentru actele de care sunt direct responsabile. Acum, că unele țări

Forum european despre limitarea sarcinilor financiare

ale UE au deja limitări sau evoluează către această direcție, credem că a sosit momentul să acționăm la nivelul Uniunii. Experții de piață care fac parte din Forum ne vor ajuta să analizăm toate întrebările care se pun.”

În cadrul Directivei a opta privind dreptul societăților comerciale

asupra auditului statutar, Comisia va urma să publice până la finele anului 2006 un raport care va examina impactul regulilor în materie de responsabilitate a auditorilor pe piețele de capital europene și condițiile de asigurare. Dacă este cazul, acest raport va fi urmat de recomandări pentru statele membre. Mai întâi, la începutul lui 2006, Comisia va lansa un studiu asupra impactului economic al altor regimuri de responsabilitate, despre concurența pe piață și asigurările disponibile. Forumul va furniza datele necesare acestui studiu și informații despre noile dezvoltări. Rezultatele acestui studiu vor fi disponibile în toamna lui 2006.

Membrii Forumului vor fi numiți până la data de 31 decembrie 2006, iar Forumul va fi prezidat de către Comisie.

Ruxandra RIZEANU

Informații oficiale

Majorări de întârziere

Referitor la unele interpretări apărute în mass media cu privire la majorările de întârziere prevăzute de Codul de procedură fiscală, începând 1 ianuarie 2006, Agenția Națională de Administrare Fiscală a formulat câteva precizări suplimentare celor prezentate în numărul anterior al revistei:

Conform art. III din Legea nr. 210/2005 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 20/2005 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 580 din 5 iulie 2005, s-a prevăzut ca, începând cu data de 1 ianuarie 2006, art. 115 din Codul de procedură fiscală - Dobânzi, se modifică și va avea următorul cuprins:

Art. 115 - Majorări de întârziere

(1) Majorările de întârziere se calculează pentru fiecare zi de întârziere, începând cu ziua imediat următoare termenului de sca-

dență și până la data stingerii sumei datorate, inclusiv.

(2) Prin excepție de la prevederile alin. (1), se datorează majorări de întârziere după cum urmează:

- a) pentru impozitele, taxele și contribuțiile stinse prin executare silită, până la data întocmirii procesului-verbal de distribuire inclusiv. În cazul plății prețului în rate, majorările de întârziere se calculează până la data întocmirii procesului-verbal de distribuire a avansului. Pentru suma rămasă de plată, majorările de întârziere sunt datorate de către cumpărător;



Consiliul Contabilității și Raportărilor Financiare pregătește strategia de implementare IFRS

Consiliul superior al Consiliului Contabilității și Raportărilor Financiare s-a întrunit recent la Ministerul Finanțelor Publice.

Principalele probleme care au fost abordate s-au referit la lansarea Cadrelui general al strategiei de implementare a standardelor internaționale de raportare contabilă (IFRS) și la analiza activității Grupului de lucru pentru aplicarea Directivei a opta a Uniunii Europene, revizuită.

Anne Molyneaux, consultant din partea Băncii Mondiale, a prezentat aspecte generale cu privire la implementarea standardelor internaționale de raportare contabilă (IFRS) în statele membre ale Uniunii Europene. Astfel, 7.500 companii din Europa aplică IFRS. Anne Molyneaux a apreciat că adoptarea standardelor internaționale asigură raportărilor financiar-contabile transparență și compatibilitate. De asemenea, în statele care aplică IFRS se asigură un climat investițional mai bun, un mediu de afaceri sănătos.

Supravegherea și reglementarea companiilor de audit prin intermediul Directivei a opta a Uniunii Europene este un proces pan-european care garantează calitatea auditului prin promovarea unor raportări independente.

În cadrul Consiliului sunt așteptate propuneri privind Cadrul general al strategiei de implementare a IFRS de la instituțiile implicate până la data viitoarei ședințe care va avea loc în luna martie. Tot atunci va fi prezentată prima variantă a proiectului de

asimilare a Directivei a opta revizuită.

La ședința Consiliului Superior al Consiliului Contabilității și Raportărilor Financiare au participat reprezentanți ai Ministerului Finanțelor Publice, ai Băncii Naționale a României, Ministerului Justiției, Corpului Experților Contabili, CNVM, Camerei Auditorilor Financiar din România, Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, precum și reprezentanți ai mediului academic și ai mediului de afaceri.

Lista restanțierilor la plata obligațiilor fiscale

Referitor la actualizarea Listei societăților comerciale care înregistrează obligații față de bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetul fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, bugetul asigurărilor de șomaj, precum și cuantumul acestor obligații restante la data de 31.12.2005 și neachitate până la data publicării, Agenția Națională de Administrare fiscală ne informează:

În temeiul prevederilor Titlului I - *Transparența informațiilor referitoare la obligațiile bugetare restante din Cartea I - Reglementări generale pentru prevenirea și combaterea corupției din Legea nr.161/2003* privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, la data de **31.01.2006** au fost făcute publice, pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice, societățile comerciale care înregistrează obligații față de bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetul fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, bugetul asigurărilor de șomaj, precum și cuantumul acestor obligații restante la data de 31.12.2005 și neachitate până la

b) pentru impozitele, taxele și contribuțiile debitorului declarat insolubil, până la data încheierii procesului-verbal de constatare a insolubilității, inclusiv.

(3) Modul de calcul al majorărilor de întârziere aferente sumelor reprezentând eventuale diferențe între impozitul pe profit plătit la data de 25 ianuarie a anului următor celui de impunere și impozitul pe profit datorat conform declarației de impunere întocmite pe baza situației financiare anuale va fi reglementat prin norme metodologice aprobate prin ordin al ministrului finanțelor publice.

(4) Pentru obligațiile fiscale neachitate la termenul de plată, reprezentând impozitul pe venitul global, se datorează majorări de întârziere după cum urmează:

a) pentru anul fiscal de impunere majorările de întârziere pentru plățile anticipate stabilite de organul fiscal prin decizii de plăți anticipate se calculează până la data plății debitului sau, după caz, până la data de 31 decembrie;

b) majorările de întârziere pentru sumele neachitate în anul de impunere, potrivit lit. a), se calculează începând cu data de 1 ianuarie a anului următor până la data stingerii acestora, inclusiv;

c) în cazul în care impozitul pe venit stabilit prin decizia de impunere anuală este mai mic decât cel stabilit prin deciziile de plăți anticipate, majorările de întârziere se recalculează, începând cu data de 1 ianuarie a anului următor celui de impunere, la soldul neachitat în raport cu impozitul anual stabilit prin decizia de impunere anuală, urmând a se face regularizarea majorărilor de întârziere în mod corespunzător.

(5) Nivelul majorării de întârziere este de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere, și poate fi modificat prin legile bugetare anuale.

De menționat că Ordonanța Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 863 din 26 septembrie 2005, iar art. 115 – Dobânzi a devenit art. 116, articol care, începând cu 1 ianuarie 2006, are conținutul sus menționat.

Ca urmare, modificarea operată a constat în :

- înlocuirea noțiunii de „dobândă” cu cea de „majorări de întârziere” având în vedere specificul creanțelor fiscale, respectiv acela de creanțe publice;
- modificarea nivelului acestora, la 0,1% pentru fiecare zi de întârziere, pentru a încuraja plata la termen a impozitelor și taxelor și, în același timp, a descuraja folosirea lor ca sursă de creditare a afacerii, pentru aceasta existând băncile, cu precizarea că, anterior modificării, nivelul dobânzii era cel aprobat prin HG nr. 784/2005 și anume 0,05% pentru fiecare zi de întârziere.

Pe de altă parte, art. 119 din Codul de procedură fiscală, republicat, prevede că „*Pe perioada pentru care au fost acordate înlesniri la plata obligațiilor fiscale restante se datorează dobânzi*”.

Prin urmare, nivelul majorării de întârziere de 0,1%, astfel cum acesta a fost aprobat prin Legea nr. 210/2005, se aplică inclusiv creanțelor fiscale pentru care, potrivit legii, s-au acordat eşalonări la plată.

Precizăm că noul cuantum al majorării de întârziere nu se aplică retroactiv, ci începând cu data de 1 ianuarie 2006, pentru



creanțele fiscale înscrise în graficele de eşalonare, dar rămase de achitat după această dată.

Menționăm că este eronat să se interpreteze că reeşalonările stabilite în urma cu mai mulți ani în baza unor convenții sau ordine de plată au valoare de contract între părți. Astfel, deși documentul prin care s-a acordat înlesnirea la plata creanțelor fiscale poartă denumirea de convenție, în fapt, acest înscris, nu are natura juridică a unui contract, așa cum acesta este definit de dispozițiile art. 942 și următoarele din Codul civil, întrucât nu exprimă voința a două părți, ci voința unilaterală a autorității fiscale competente, chiar dacă aceasta s-a făcut în urma unei solicitări a contribuabilului.

Ca urmare, convenția este în fapt un act administrativ fiscal, emis în baza și în vederea executării legii, având deci caracter unilateral.

Pe de altă parte, în graficele de plată aprobate, dobânzile aferente creanțelor eşalonate sunt calculate în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare cu privire la nivelul acestora, pe perioada de eşalonare.

Ca urmare, ori de câte ori pe perioada de eşalonare nivelul

dobânzii a fost modificat, conform legii, aceasta a avut ca efect recalcularea corespunzătoare a sumei dobânzilor din graficele de eşalonare, bineînțeles pentru perioadele următoare.

În acest sens, menționăm și o modificare în sens invers, adică de micșorare a nivelului dobânzii, respectiv prin HG nr. 784/2005 când, începând cu data de 1 septembrie 2005, dobânda a scăzut de la 0,06% pe zi de întârziere la 0,05% și când organele fiscale au făcut ajustarea corespunzătoare în graficele de eşalonare, fără a se pune vreo problema de retroactivitate.

Nu în cele din urmă, subliniem că eşalonările acordate în baza OUG nr. 40/2002 vizau în fapt obligațiile fiscale principale (impozite, taxe, contribuții) pentru care, în conformitate cu art. 119 din Codul de procedură fiscală, contribuabilul datorează dobânzi conform legii, pe întreaga perioadă de derulare a eşalonării, iar în cazul în care eşalonările vizau obligații fiscale accesorii (majorări de întârziere, penalități de orice fel) restante la data solicitării, pentru acestea nu se datorează alte accesorii [art. 115 alin. (2) Cod procedură fiscală.

data publicării, precum și măsurile întreprinse pentru recuperarea acestora.

Potrivit prevederilor art. 4 din Legea nr.161/2003, sunt exceptate de la publicarea pe site, persoanele juridice în privința cărora a fost declanșată procedura reorganizării judiciare și a falimentului, reglementată de Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, obligațiile bugetare stabilite prin titluri de creanță împotriva cărora contribuabilii au exercitat căile de atac prevăzute de lege, nu sunt făcute publice până la soluționarea căilor de atac.

Obligațiile restante la bugetul general consolidat la data de 31.12.2005, publicate pe site la data de 31.01.2006, au fost de **15.425.836.456 RON.**

Comparativ cu obligațiile restante la bugetul general consolidat la data de 30.09.2005, publicate pe site la 31.10.2005, obligațiile restante la bugetul general consolidat la data de 31.12.2005, **au înregistrat o scădere cu 1.758.662.547 RON, respectiv 10,23%.**

Bonurile fiscale emise de aparatele de marcat

Ministerul Finanțelor Publice, a emis Ordinul 293/2006 pentru modificarea Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 1714/2005 privind aplicarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 831/1997 pentru aprobarea modelelor comune privind activitatea financiară și contabilă a normelor metodologice privind întocmirea și utilizarea acestora.

Potrivit ordinului 293/2006, bonurile fiscale emise de aparatele de marcat electronice

fiscale vor fi folosite începând cu data de 1 ianuarie 2006 numai ca documente de înregistrare a plății în Registrul de casă. „Nu este vorba de o aplicare retroactivă a acestui ordin pentru că exercițiul financiar al anului în curs se încheie la 31 decembrie 2006”, a declarat Cătălin Doica, secretar de stat în Ministerul Finanțelor Publice.

Potrivit ordinului 293/2006, fac excepție de la regulă, în sensul că stau la baza înregistrării în contabilitate a cheltuielilor, următoarele documente:

- a. bonul fiscal emis conform O.U.G. 28/1999, republicată, privind obligația agenților economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, utilizat pentru justificarea taxei pe valoarea adăugată aferentă carburanților auto achiziționați în vederea desfășurării activității, dacă este ștampilat și are înscrise denumirea cumpărătorului și numărul de înmatriculare a autovehicului
- b. bonul fiscal emis de aparatul de marcat fiscal utilizat în activitatea de taximetrie în conformitate cu prevederile Legii 38/2003 privind transportul în regim de taxi și în regim de închiriere, cu modificările și completările ulterioare
- c. bonul fiscal emis conform O.U.G. 28/1999, republicată, privind obligația agenților economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale însoțit de documentația care atestă plata prin cardurile bancare ale societăților comerciale
- d. bonul fiscal emis conform O.U.G. 28/1999, republicată, privind obligația agenților economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, a cărui valoare totală este de până la suma de 100 RON, inclusiv, dacă este ștampilat și are înscrise denumirea cumpărătorului, codul unic de înregistrare al acestuia sau codul numeric în cazul persoanelor fizice care desfășoară activități independente.

Utilizarea unor formulare

Agencia Națională de Administrare Fiscală informează că plătorii de impozite, taxe și contribuții sociale pot utiliza pentru declararea obligațiilor de plată la bugetul general consolidat, formularul „**Ordin de plată pentru Trezoreria Statului**” (OPT).

Formularul „Ordin de plată pentru Trezoreria Statului” (OPT) se poate utiliza pentru declararea obligațiilor bugetare, în situația în care pentru fiecare obligație bugetară sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- în perioada de raportare rezultă sume de plată;
- în perioada de raportare suma datorată este egală cu suma de plată, nefiind influențată de sume deductibile pentru care există obligația de declarare;
- suma de plată pentru perioada de raportare se achită integral și până la termenul de plată prevăzut de lege.

PRECIZARE: Dacă se efectuează plăți parțiale, dar până la termenul scadent de plată se achită toată suma datorată, este obligatoriu să se depună formularul 100 „Declarație privind obligațiile de plată la bugetul general consolidat”, cod 14.13.01.01/a, ordinul de plată în această situație nefiind

considerat și declarație a obligațiilor bugetare.

ATENȚIE !

Plătitorii de impozite, taxe și contribuții sociale care utilizează pentru declararea obligațiilor bugetare formularul „Ordin de plată pentru Trezoreria Statului” (OPT) în condițiile prevăzute mai sus, nu mai declară obligațiile respective pe formularul 100 „Declarație privind obligațiile de plată la bugetul general consolidat” pentru obligațiile respective.

Dacă în perioada de raportare nu sunt îndeplinite condițiile cumulative prevăzute mai sus, pentru declararea obligațiilor bugetare se utilizează numai formularul 100 „Declarație privind obligațiile de plată la bugetul general consolidat”, cod 14.13.01.01/a.

Completarea și listarea formularelor privind cele două variante declarative - OPT și formularul 100 - Declarația privind obligațiile de plată la bugetul general consolidat se face prin utilizarea aplicației informatice care se poate procura gratuit de la orice unitate fiscală sau prin accesarea adresei de Internet a portalului ANAF <http://anaf.mfinante.ro>, domeniul **Asistență contribuabili**, subdomeniul **Programe utile**.



Strategia revistei, definită de consiliul său științific



Potrivit strategiei de comunicare a Camerei Auditorilor Financiari din România, din acest an revista „Audit financiar” va apărea lunar, cu un conținut mai bogat și mai divers și într-o formă grafică superioară.

Astfel, revista se va adresa în principal auditorilor financiari, dar ea este chemată să prezinte interes și pentru administratori de firmă, manageri și profesioniști contabili și financiari din economie și din instituțiile publice.

Obiectivul său este de a sprijini eforturile C.A.F.R. îndreptate spre ridicarea calității profesiei de auditor financiar la nivelul standardelor internaționale în domeniu, spre afirmarea prestigiului acestei profesii în țară și pe plan internațional.

Strategia redacțională, înțelegând prin aceasta orientarea generală publicistică, tematica articolelor, calitatea acestora și aspectul

grafic, este elaborată de consiliul științific al revistei, format din specialiști cu o mare competență în profesia de auditor financiar.

Recent, consiliul științific s-a reunit într-o primă dezbateră, prilej cu care președintele CAFR, prof.univ.dr. Ion MIHĂILESCU, a punctat câteva cerințe ale Camerei vizavi de realizarea revistei, subsumate ideii realizării de materiale utile pentru activitatea profesională, redactate cu rigoare științifică, într-un stil modern, atractiv. Pentru aceasta, esențială este asigurarea unui volum cât mai mare de informații de profil privind cerințele și exigențele auditului financiar modern și tendințele acestuia, atât la nivel național, cât și internațional; politica și strategia CAFR; studii de caz; opinii și dezbateri profesionale; practici autohtone și europene.

Președintele Camerei a mulțumit

specialiștilor din Consiliu pentru sfaturile, ideile și sprijinul pe care îl vor acorda acestei importante publicații a profesiei.

Evident, a urmat un interesant schimb de opinii, din care s-au desprins teme, abordări, soluții pentru activitatea redacțională într-un orizont de timp mai apropiat și de perspectivă. Firește, rămâne ca ideile cele mai importante să fie materializate, constituind o surpriză plăcută pentru cititori. În esență, veți regăsi în revistă toate genurile publicistice importante: interviuri, editoriale, anchete de opinie etc. Articolele vor fi scurte, concentrate, lesne de lectură și de reținut. De asemenea, se va asigura o cât mai mare diversitate tematică. Publicația va căpăta din ce în ce mai mult un caracter interactiv, acordând spații pentru dialogul cu cititorii atât în cuprinsul revistei, cât și pe site.

Garanții calității și performanței revistei



Prof. univ. dr. Victor MUNTEANU:

„Obiectivul revistei merită un corp redacțional performant. Auditorii vor să aibă în revistă un prieten atent, care să-i informeze operativ despre tot ce se petrece nou în viața profesiei.”



Prof. univ. dr.

Alexandru ȚUGUI: „Consider că revista va trebui să tindă spre standardele academice. Poate fi găsit un raport optim între articole de rigoare științifică și materiale redacționale de interes pentru practica profesiei.”



Ana DINCĂ:

„Să stăruim asupra caracterului interactiv al revistei. Dialogul direct cu cititorul este cea mai sigură metodă de a-l câștiga.”



Prof. univ. dr. Horia CRISTEA:

„Cred că cititorii vor fi deosebit de interesați să găsească teme practice privind auditul și guvernarea corporativă, raportul între auditul intern și controlul intern, aplicarea standardelor de audit.”



Prof. univ. dr.

Constantin STAIU: „Să atragem între colaboratori atât marile companii de audit, cât și cabinetele românești de audit care au succes pe piața auditului financiar.”



Mircea BOZGA:

„Un nume de revistă, chiar înregistrat la OSIM, trebuie acum să-l transformăm într-un brand puternic. De aici va rezulta și prestigiul și, implicit, succesul financiar.”



Prof. univ. dr. Dumitru MATIȘ:

„Regula va fi rigoarea științifică, nivelul calitativ al articolelor, pentru a asigura prestația și credibilitate.”



Carmen MATARAGIU:

„Revista va trebui să fie vie, interesantă, cu subiecte din viață, studii de caz și erori celebre!”



Bogdan ION:

„Esențial este să apelăm la cei mai performanți colaboratori. Ei știu ce greșeli pot fi făcute în auditul financiar, cum pot fi evitate și mai ales au cheia micilor secrete care asigură un raport de audit financiar de calitate.”

Un auditor român... la Paris!

Pe Rue Royale

Era într-o vineri și se apropia week-end-ul. Alphons se întorcea acasă, pe înserat, frânt de oboseală, de la o reuniune a consiliului de administrație. Supărarea și grijile însă îi zguduiseră firea, îi încovoiaseră spinarea. Nu se aștepta. Da! Dar, chiar lui? El, principalul sprijin de la recent trecutele alegeri! I se amintise că trecuseră aproape zece ani de la numire și trebuia să lase locul unuia mai tânăr. Ce dacă trecuse de prima tinerețe? Acum o trăia pe cea de a doua. El care...

Își lăsase limuzina în parcare la Hotelului Crillon; mergea pe trotuar abătut, fără să vadă pe nimeni, fără să audă nici chiar zgomotul străzii. Făcu stânga la răspântie, lăsă la dreapta Place Concorde și se îndreptă spre Biserica Madelaine, cartierul unde în ultimii ani își ridicase o vilă „de familie”. O luă pe Rue Royale, trecu de câteva ferestre ferecate, și se opri o clipă la o vitrină, care acum nu-i mai spunea nimic; era celebrul „Maxim”, barul acela din opereta „Liliacul” cu „De-aici pleca la Maxim...”, barul la care cheltui încă din prima tinerețe aproape jumătate din averea lui taică-său. Cunoștea fiecare masă, fiecare încăpere, fiecare cotlon. Își amintea cu plăcere petrecerile de aici, șampania care nu se mai termina, ghidușiile cu Margot, Cezare, Amelie, Carole, Flou-flou, cu...

Încetarea calității de administrator, însemna pentru el nu numai pierderi de titluri, de autoritate, de facilități, de limuzină, de șofer, de

secretară, ci mai ales de bani. Mulți, mulți bani care îi intrau în cont la bancă, fără să le mai știe socoteala. Și de colo, și de dincolo... Mulți, de nu mai știa câți, și de unde-i vin.

Acum, *Kaput!* cum îl auzise pe taică-său când era mic. *A'nțărcat bălana!*

Perspectiva sumbră îl îngrozea. Se opri nehotărât. Să intre... să nu intre... Stătea rezemat de pervazul ferestrei și gândurile îi fugeau peste tot. Ar fi vrut, desigur, dar singur? Măcar pentru „*un Noir*” sau chiar pentru „*un Blanc*”. Dar singur? N-are haz!

Norocul însă nu-l uită chiar deloc. Se spune că atunci când Dumnezeu îți închide ușa, Maica Domnului deschide o fereastră! Un amic, Jean, de mult cunoscut îl bătu prietenește pe umăr. *Salut, mon cher! Quel plaisir! Quel honneur!*

Ce onoare, ce plăcere? E durere! Se îmbrățișară, și aproape plângând intrară în bar și începu să se vait. Ce mă fac? M-au datăștia afară și m-au lăsat pe drumuri... pe drumuri.

Emoționat până la lacrimi i-am lăsat și m-am dus la treburile mele, undeva spre Marile Bulevarde.

Când m-am înapoiat se făcuse noapte. Drumul meu era cel pe care venisem. N-am rezistat să nu mă opresc la bar. Erau tot acolo și când m-au văzut în prag m-au tras înauntru. Ei, la taifas, vorbind vrute și nevrute, făceau și desfăceau căsătorii și divorțuri, încheiau și descheiau afaceri, procese, anchete etc.



Am auzit că acolo, la fel ca și la noi este vremea Adunărilor generale ale Acționarilor, locul unde „se ung roțile carelor”, se fac și se desfac multe, bune și rele; îi scot pe unii, aduc pe alții – aici l-am auzit pe Alphons oftând – au dat, sau nu au dat dividende, mai mari, prea mici, pagube, profituri, investiții etc.

Am auzit că administratorilor și managerilor francezi le este frică de acționari, nu așa, de unu-de doi, ci de toți, pentru că ei sunt cei ce țin hățurile și caleașca întreprinderii, care o ia înspre ce spun ei, că banii, capitalul ei l-au adus nu managerii, că respectul gulerelor albe nu e de durată dacă nu se însoțește cu respectul celor

mulți. Aici, Jean i-a făcut un semn lui Alphons, zicându-i că așa este în „democrația reprezentativității acționariatului”.

I-am mai auzit vorbind despre VIVENDI, DANONE, ARCELOR, de niște planuri americane, olandeze, indiene de cumpărare, pentru a deveni ei campioni, dar Președintele Chirac se opune.

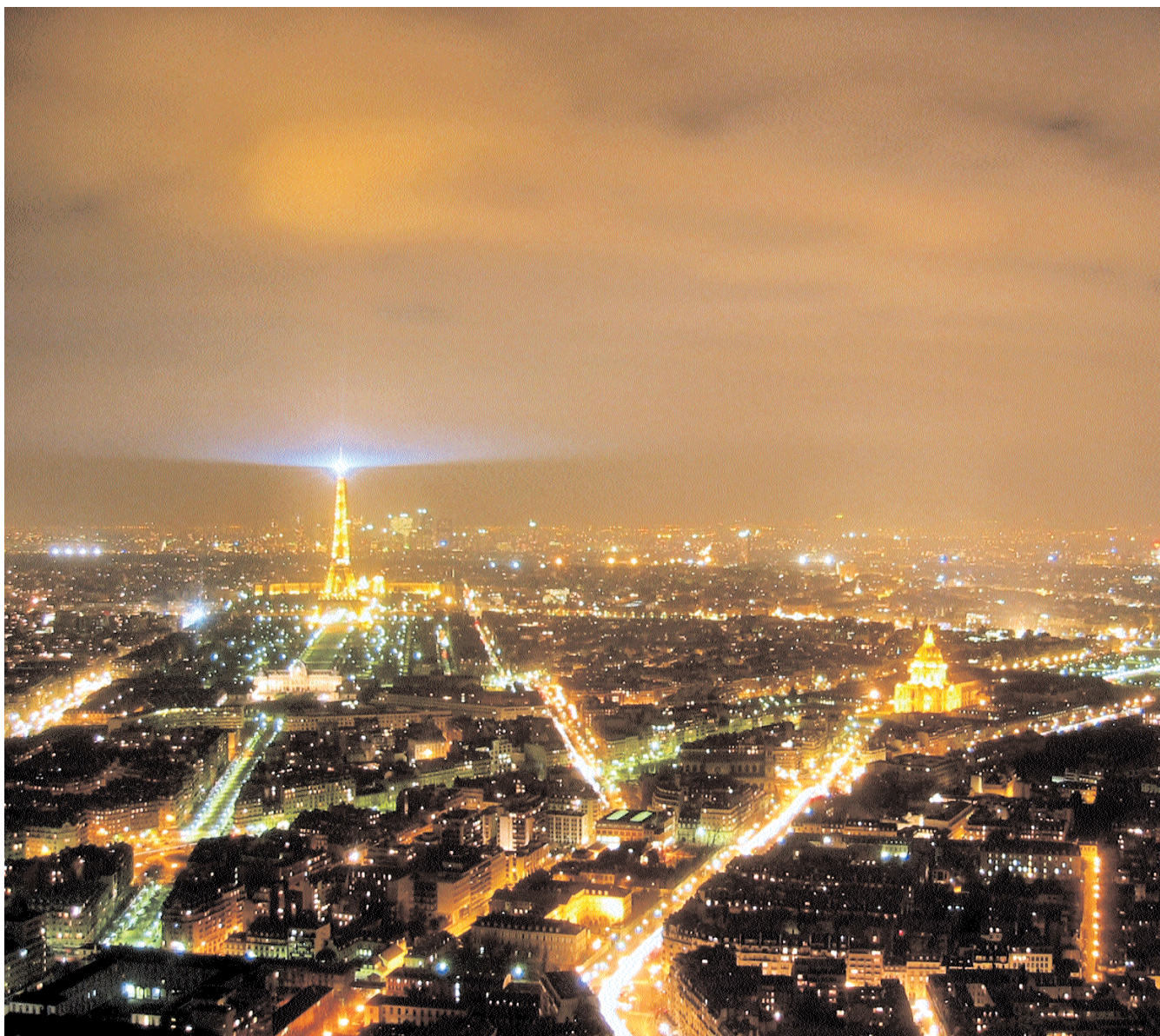
Am mai auzit că în Franța, administratorii primesc indemnizații „grase” în fiecare lună, dar pot fi revocați oricând (aici Alphons a vrut să spună ceva, dar Jean l-a oprit); că Președinții C.A. nefiind executivi nu primesc indemnizații lunare, dar, la plecare „li se umple carul”; în Germania

administratorii sunt aleși pe o durată de opt ani și nu pot fi schimbați decât la expirarea mandatului, că patronii francezi sunt mai vulnerabili decât cei americani, care pot fi revocați oricând, dar cu indemnizații nemaipomenite la plecare.

Se făcuse noapte. La ora 11 o parte din lumini s-au stins. Au sosit fetele cu multe reflectoare, sunete de trompete și toboșari; ele, gălăgioase, au început spectacolul. Am plecat singur, reflectând la „democrație” și la Edith Piaf.

N.A. Textele culese cu litere cursive exprimate în jargon nu le-am cunoscut sau nu le-am înțeles. [A.I.R.]

București, februarie 2006



af

Important!

Camera Auditorilor Financiari din România eliberează noi carnete pentru auditorii financiari



Pentru eliberarea acestora sunt solicitate următoarele:

- o fotografie recentă, color, tip buletin (3/4);
- vechiul carnet de auditor financiar. (Auditorii financiari care și-au pierdut carnetul îl vor putea ridica pe cel nou numai cu depunerea la sediul Camerei a anunțului de pierdere a acestuia, publicat într-un ziar de circulație, 3 zile consecutiv, și a unei declarații în acest sens.)
- contravaloarea unui carnet este de 3,7 lei (37.000 lei vechi)

Ridicarea noilor carnete se face, personal sau printr-un delegat (pe baza unei împuterniciri din partea dvs., nefiind necesară legalizarea acesteia la un notar public), de la sediul Camerei din str. Sirenelor, nr. 67-69, sector 5, București vizavi de hotelul Marriott, în spatele „Poștei Puișor”), de luni până vineri, între orele 10⁰⁰ și 14⁰⁰. Viza aferentă anului 2006 se va acorda cu îndeplinirea tuturor obligațiilor către Cameră, în calitate de auditor financiar, persoană fizică, precum și de acționar, asociat, administrator al unei societăți, membră a Camerei. Pentru evitarea eventualelor neînțelegeri cu privire la ridicarea carnetului de auditor financiar și acordarea vizei pentru anul 2006, vă rugăm să contactați personalul Departamentului de servicii pentru membri, la telefon 021.781.49.29.

Stimați cititori,

Redacția revistei „Audit financiar“ vă mulțumește pentru interesul manifestat față de această publicație și vă invită la un dialog activ.

Pornim de la dorința de a fi cât mai aproape de problemele reale ale profesiei și, de aceea, vom fi onorați dacă veți formula sugestii, idei de teme precum și articole pe care să le inserăm în paginile revistei.

De asemenea, vă rugăm să ne transmiteți orice întrebări legate de activitatea dumneavoastră practică, privitoare la contabilitatea sau audit, iar specialiștii Camerei Auditorilor Financiari din România, membrii Consiliului Științific al revistei sau alți colaboratori vă vor răspunde prompt fie direct, fie prin intermediul revistei.

Așteptăm semnalele dumneavoastră la: E-mail: revista@cafr.ro; Tel.: 410 7443



